

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA FINANCÍ

Komparace pojistných produktů pro zabezpečení osoby ve stáří

Comparison of insurance products for social benefit in old age

Student: Petra Langerová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Martina Borovcová, PhD.

Ostrava 2008

Obsah

Úvod	3
1 Charakteristika životního pojištění	5
1.1 Podstata životního pojištění	5
1.1.1 Životní pojištění a důchodový systém	6
1.2 Základní pojmy životního pojištění	8
1.3 Vznik a zánik životního pojištění.....	9
1.4 Pojistné.....	10
1.5 Kalkulace pojistného v životním pojištění.....	12
1.5.1 Úmrtnostní tabulky	12
1.6 Druhy životního pojištění.....	14
1.6.1 Trvalé pojištění pro případ smrti	14
1.6.2 Dočasné pojištění pro případ smrti	15
1.6.3 Pojištění pro případ dožití.....	16
1.6.4 Rodinné pojištění	16
1.6.5 Kapitálové životní pojištění	17
1.6.6 Důchodové pojištění	17
1.6.7 Investiční životní pojištění.....	18
1.6.8 Univerzální životní pojištění.....	18
1.7 Druhy připojištění k životnímu pojištění	19
1.7.1 Připojištění invalidity.....	19
1.7.2 Připojištění úrazu	19
1.7.3 Připojištění vážných chorob.....	20
1.8 Daňové výhody životního pojištění	20
1.8.1 Zdanění pojistného plnění soukromého životního pojištění.....	22
1.9 Investiční životní pojištění	22
1.9.1 Podílový fond.....	23
2 Analýza vybraných produktů životního pojištění	25
2.1 CLEVER INVEST – Generali Pojišťovna a.s.	25
2.1.1 Charakteristika fondů.....	26
2.1.2 Investiční strategie	27
2.2 FINANCE LIFE - Uniqa.....	31
2.2.1 Investiční programy	31
2.3 INVESTOR PLUS – ING Nationale-Nederlanden.....	34
2.3.1 Charakteristika fondů.....	35
2.3.2 Investiční strategie	37
2.4 SPOŘÍCÍ ŽIVOTNÍ PLÁN – pojišťovna Aviva.....	38
2.4.1 Investiční programy	38
2.4.2 Profilové programy investování.....	39
2.5 PERSPEKTIVA 3BN – Kooperativa pojišťovna, a.s.	42
2.5.1 Investiční programy	43
2.6 WÜSTENROT INVEST - Wüstenrot.....	43
2.6.1 Charakteristika investičních portfolií.....	44
2.6.2 Investiční programy	46
3 Komparace vybraných produktů a výběr optimálního produktu pro konkrétní subjekt	47
3.1 Dotazníkové šetření.....	47
3.1.1 Dotazník a cíle šetření.....	47

3.1.2	Výsledky šetření	48
3.1.2.1	Znalost druhů životního pojištění.....	49
3.1.2.2	Znalost poskytovatelů životního pojištění.....	50
3.1.2.3	Znalost životního pojištění	51
3.1.2.4	Zdroje pro získávání informací o nabídce produktů ŽP.....	52
3.1.2.5	Důvody pro výběr životního pojištění.....	53
3.1.2.6	Hlavní důvody pro uzavření životního pojištění	54
3.1.2.7	Druh pojištění nabízející vyšší zhodnocení.....	55
3.1.2.8	Druhy uzavřených životních pojištění.....	56
3.1.2.9	Pojišťovny, u kterých jsou využívány služby v případě IŽP.....	57
3.1.2.10	Výše ročních výdajů na IŽP	58
3.1.2.11	Obavy z investičního rizika	58
3.1.2.12	Důvody pro uzavření investičního životního pojištění.....	59
3.1.2.13	Důvody uzavření investičního životního pojištění.....	60
3.1.2.14	Očekávané průměrné roční zhodnocení u IŽP	61
3.1.2.15	Využívání možnosti slevy na dani z příjmů fyzických osob.....	62
3.1.2.16	Využívání služeb finančního poradce	63
3.1.2.17	Zájem respondentů o možnost zabezpečení se na stáří	64
3.1.2.18	Pohlaví respondentů	65
3.1.2.19	Věk respondentů	66
3.1.2.20	Dosažené vzdělání respondentů	67
3.2	Porovnání produktů umožňujících zabezpečení se na stáří.....	69
3.2.1	Porovnání základních parametrů investičních životních pojištění nabízených v ČR.....	69
3.3	Optimální produkt pro zabezpečení se na stáří	71
Závěr		72
Seznam použité literatury		75
Seznam použitých zkratk		79
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce		
Seznam příloh		

Úvod

Životní pojištění představuje vhodný finanční nástroj pro zajištění budoucích potřeb obyvatel. V počátcích své existence bylo životní pojištění využíváno zejména ke krytí následků smrti, jako jsou např. úhrada nákladů pohřbu či zabezpečení rodiny, která smrtí pojištěného přichází, z finančního hlediska, o značnou část příjmů. Životní pojištění je však stále rozvíjeno, stejně tak dochází ke změně způsobu a stylu života, a k výše uvedeným důvodům využívání životního pojištění přibýly také důvody nové. Jedná se např. o potřebu financování poklesu běžných příjmů, což vyplývá z nákladnějšího životního stylu současných generací. Ve 21. století je stále významnějším důvodem pro uzavírání životního pojištění potřeba osob zabezpečit se na stáří. Instituce nabízející životní pojištění své produkty inovují s cílem pokrýt co nejširší škálu životních rizik.

Cílem diplomové práce je vymezení problematiky životního pojištění, bližší specifikace investičního životního pojištění a výběr optimálního produktu pro zabezpečení osoby ve stáří.

Diplomová práce je rozdělena do tří kapitol. V první kapitole je uvedena podstata životního pojištění a také souvislost tohoto pojištění s důchodovým systémem v České republice. Jsou vysvětleny základní pojmy životního pojištění, možnosti vzniku a zániku životního pojištění a způsob stanovení pojistného u životního pojištění. Dále jsou vymezeny jednotlivé druhy životního pojištění a typy připojištění, které lze k životnímu pojištění sjednat. První kapitola také obsahuje podrobnější výklad investičního životního pojištění.

Druhá kapitola je zaměřena na analýzu konkrétních vybraných produktů investičního životního pojištění, které jsou nabízeny na pojistném trhu České republiky. Jsou uvedeny základní charakteristiky těchto produktů, blíže specifikovány typy fondů či investičních strategií, které jsou pojištěným v rámci daných produktů nabízeny. Vybrány jsou takové produkty, jež byly v rámci dotazníkového šetření vyhodnoceny za nejčastěji uzavírané a produkty, které nabízí zajímavé možnosti zhodnocení vložených prostředků či mají určité specifikum, jímž se liší od ostatních produktů.

Ve třetí kapitole jsou uvedeny výsledky dotazníkového šetření, srovnání vybraných produktů investičního životního pojištění a výběr optimálního produktu pro konkrétní subjekt. V rámci dotazníkového šetření je zmapováno povědomí veřejnosti o

životním pojištěním, kritéria respondentů pro výběr investičního životního pojištění, či využívání služeb finančního poradce. Výsledky dotazníkového šetření jsou následně zpracovány do grafů a tabulek. Dále jsou v kapitole porovnány čtyři investiční životní pojištění, která jsou blíže specifikována ve druhé kapitole. Na základě stanovených podmínek a výsledků dotazníkového šetření je z těchto čtyř produktů vybrán optimální produkt pro zabezpečení třicetiletého muže ve stáří.

1 Charakteristika životního pojištění

Pojištění představuje nástroj finanční eliminace negativních důsledků nahodilosti, což lze považovat za důvod vzniku pojištění. Životní pojištění kryje rizika, která ohrožují životy lidí.

1.1 Podstata životního pojištění

V počátcích životního pojištění byla jeho nejdůležitějším posláním finanční ochrana pozůstalých v případě úmrtí živitele. Tehdy se však jednalo spíše o skromnou podporu, protože větší část pojistného plnění byla spotřebována na náklady týkající se pohřbu. Ve 21. století je posláním životního pojištění chápáno v daleko větším rozsahu, což je akcelerováno zejména stále nákladnějším životním stylem současných generací.

Význam životního pojištění je v dnešní době (myšleno 21. století) posouván od pojištění pro případ smrti k rezervotvorným pojištěním. Člověk potřebuje nejen krýt riziko předčasného úmrtí, ale také si uvědomuje možnost dožití se konce pojistné doby, kdy mu pojišťovna vyplatí pojistné plnění. To bývá často využito k nákupu statků, které z běžných příjmů ekonomického subjektu pořídit nelze. Životní pojištění lze dnes považovat za jeden z nejvhodnějších finančních nástrojů pro zajištění budoucích potřeb obyvatel, což je navíc zdůrazněno problémy důchodového systému. Nástup silných poválečných generací a jejich dětí, které však už dostatečný počet svých potomků pro financování penzijního systému nemají, a také prodlužující se střední délka života, vedou k výraznému narušení rovnováhy státního penzijního systému.

Výše pojistného plnění není v životním pojištění dána od výše škody, ale je dána velikostí pojistné částky, kterou pojistník sjednal. Životním pojištěním jsou kryta dvě základní rizika. Jedná se o riziko úmrtí a riziko dožití. V současnosti jsou tato dvě rizika v životním pojištění kombinována a také bývají doplňována dalšími riziky neživotního charakteru, jako je invalidita, úraz, vážné nemoci. Pojistná událost musí být náhodná, nelze se pojistit pro případ události, která nastane. Je známo, že smrt nastane určitě, ale její načasování je náhodné.

Jak uvádí kolektiv autorů České asociace pojišťoven¹, existují mezi jednotlivými státy Evropy značné rozdíly ve významu a postavení životního pojištění na příslušném pojistném trhu a v celé ekonomice. Patrný rozdíl je zejména mezi reformními státy střední a východní Evropy a mezi státy Evropské unie (dále jen „EU“).

¹ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. Pojistný obzor. 2002, roč. 79, č. 6, s. 3. ISSN 0032-2393.

Není výjimkou, že i mezi členskými státy EU existují rozdíly, které vyplývají spíše z rozdílů tradic, oblíbenosti některých finančních produktů, forem důchodového zabezpečení, či daňové soustavy, než z úrovně dané ekonomiky.

1.1.1 Životní pojištění a důchodový systém

Životní pojištění úzce souvisí s důchodovým systémem v České republice. Státní důchodový systém se dostal do fáze, kdy je potřeba změnit jeho strukturu. V minulém století připadali na jednu osobu v důchodovém věku přibližně tři pracující lidé. Jak uvádí Ondřej Schneider², dnes připadají na jednoho důchodce téměř dva pracující lidé, a za třicet let se tento poměr sníží na poměr 1:1,2. To má za následek větší výdaje na důchody ze státního rozpočtu. Z toho důvodu jsou volena taková řešení nepříznivého vývoje, která by státnímu důchodovému systému odlehčila a zejména životní pojištění a penzijní připojištění se státním příspěvkem patří k možnostem, jak se zabezpečit na stáří a nespolehat při tom jen na stát. Aby stát motivoval občany České republiky k takovému spoření prostředků na stáří, poskytuje různé výhody v podobě daňových odpočtů.

V rámci EU je používáno členění důchodového systému na tři pilíře. První pilíř představuje státní důchodové pojištění, druhý pilíř vymezuje zaměstnanecké penze a třetí pilíř zahrnuje individuálního pojištění (připojištění, zabezpečení). V České republice prozatím funguje I. a III. pilíř

Z tohoto členění důchodového systému na tři pilíře je také vycházeno v České republice u navrhovaného důchodového systému. Tyto tři pilíře znázorňuje Tab. 1.1.

Výraz „PAYG“, který je použit v tabulce, znamená „plat, jak jdeš“, tzn., že mladí lidé platí důchody seniorům (svým rodičům a prarodičům). Jedná se o pokračování tradiční rodové solidarity dětí s rodiči přenesené na celospolečenskou úroveň. Předpokladem možnosti využití tohoto pilíře je, že musí existovat někdo, obvykle jsou to vlastní děti, kdo se o starého člověka postará. Výraz „FF“ je využíván v druhém případě, kdy si člověk v průběhu svého aktivního života našetří dostatečné množství peněz, které ve stáří použije na financování svých potřeb.

„Cílem navrhovaného důchodového systému je, aby I. pilíř vyplácel důchody jen těm, kteří do něj platili „příspěvky“ a těmi mohou být v průběžném systému pouze

² http://www.lipa.cz/case_lipa_XII_schneider.doc

*děti.*³ Příspěvky do PAYG jsou platbou našim rodičům, nikoliv příspěvky na naši budoucí penzi.

Tab. 1.1: Schéma navrhovaného důchodového systému

I. Pilíř	II. Pilíř	III. Pilíř
PAYG (povinný)	FF/DC/(povinný)	FF/DC i DB/(dobrovolný)
<i>Příspěvky:</i> platí všichni ekonomicky aktivní (je to platba na důchody našich rodičů) <i>Dávky:</i> pouze jedinci, kteří vychovali alespoň jedno dítě, maximální dávka (cca 50 % průměrné mzdy) pro osoby se třemi a více dětmi	<i>Příspěvky:</i> všichni bezdětní a osoby s již ekonomicky nezávislými dětmi platí plné pojistné. Osoby s 1 nebo 2 závislými dětmi mají snížené pojistné, lidé se třemi a více závislými dětmi mají pojistnou sazbu 0 % (nebo např. 3 %). <i>Dávky:</i> zcela podle naspořené částky DC	Otevřená možnost pro všechny, kteří chtějí mít vyšší příjem ve stáří, než jim může zaručit I. a II. pilíř.

Zdroj: HYZL, J., KULHAVÝ, M., RUSNOK, J. *Penzijní reforma pro Českou republiku*.

*„Jednotlivci, kteří neinvestují do PAYG prostřednictvím svých dětí, se musejí povinně zúčastnit spoření na stáří prostřednictvím II. pilíře. Jestliže někdo spoří na individuální bázi do II. pilíře, pak jsou jeho úspory jednoznačně druhem ekonomické investice, která přinese v pozdějším období (v důchodu) jejich držiteli ekonomický užitek. Stejně tak můžeme konstatovat, že ekonomické náklady, které rodiče nesou při výchově dětí, jsou investicemi, z nichž budou oba rodiče profitovat. To je skutečnost, která rodiče opravňuje požadovat zpět hodnoty, které odvádějí jejich děti do I. pilíře.“*⁴ Bezdětný člověk tak bude muset odvádět platby nejen do I. pilíře, ale také ještě bude muset spořit v povinném II. pilíři na svůj vlastní důchod.

Tento připravovaný návrh přináší prospěch i pro stát a vládu. Je to systém, který bude schopen samoregulace a nebude tedy třeba provádět změny v případě, že dojde ke snížení či zvýšení porodnosti. Budou se pouze měnit váhy I. a II. pilíře v celém důchodovém systému.

Ing. Jaroslav Šulc, CSc. spatřuje v chystané důchodové reformě následující dopady na životní pojištění. *„Dopad z příjmové strany rozpočtu spatřuji ve vazbě na*

³ HYZL, J., KULHAVÝ, M., RUSNOK, J. *Penzijní reforma pro Českou republiku* (Inovativní přístup). Mladá Boleslav: Škoda Auto Vysoká škola, 2005, s. 8. ISSN 1801-4313.

⁴ HYZL, J., KULHAVÝ, M., RUSNOK, J. *Penzijní reforma pro Českou republiku* (Inovativní přístup). Mladá Boleslav: Škoda Auto Vysoká škola, 2005, s. 9. ISSN 1801-4313.

životní pojištění spíše mírně negativní, a to s ohledem na akutní potřebu snížit stávající objem státní podpory nejrůznějším systémům, včetně úvah o omezení dnes státem daňově podporovaného sklonu domácností k úsporám, protože si současnou míru velkorysosti nebudeme moci asi dovolit. Patří sem kromě jiných i daňové podpory, poskytované životnímu pojištění, a nejen jemu. Ať už řešení podoby prvního pilíře dopadne tak, či tak, s principem třetího pilíře to moc nehne. Ten je ze samé podstaty nakloněn příjemcům spíše průměrných a nadprůměrných příjmů. Jedině ti si životní pojistku s ohledem na své příjmy mohou dovolit, neboť jsou schopni generovat část příjmů do úspor už v době, kdy je jim teprve třicet nebo čtyřicet roků. Systém asi nikdy nebude postaven tak, že by mohl sloužit jako forma úspor i pro nízkopříjmové domácnosti, neboť obsluha smlouvy je tak drahá, že by na poplatcích z relativně nízké jistiny odčerpávala neúměrně velkou část.“⁵

Mezi hlavní konkurenty životního pojištění související s vytvářením úspor, patří penzijní připojištění, bankovní účty, stavební spoření a investice do cenných papírů, zejména formou účasti v otevřených podílových fondech. V Příloze č. 1 je uvedeno, jak na přelomu 20. a 21. století došlo k nárůstu objemu úspor životního pojištění.

1.2 Základní pojmy životního pojištění

V životním pojištění je používána celá řada pojmů. *Pojistitel* je právnická osoba, která má oprávnění provozovat pojištění, tj., pojišťovna, případně jiná instituce, které bylo uděleno povolení k provozování pojištění. *Pojistníkem* je fyzická nebo právnická osoba, která uzavřela pojistnou smlouvu s pojistitelem a která se ve smlouvě zavázala platit pojistné za pojistnou ochranu. *Pojištěným* je osoba, na jejíž majetek, odpovědnost za škody, život nebo zdraví se pojištění vztahuje. Osoba, které vzniká na základě uzavřené pojistné smlouvy právo na pojistné plnění, a to bez ohledu na to, zda pojištění sjednala sama, nebo jiná osoba (pojistník). Výraz *obmyšlený* je používán pro osobu, ve prospěch které by bylo vyplaceno pojistné plnění v případě úmrtí pojištěného. *Oprávněnou osobou* je osoba, které vzniklo právo na pojistné plnění.

Pojistným rizikem je míra pravděpodobnosti vzniku pojistné události vyvolaná pojistným nebezpečím. Pojistné riziko je specifikováno v zákonech, vyhláškách, smluvních ujednáních, pojistných podmínkách a interních směrnících pojišťoven.

⁵ ING. JAROSLAV ŠULC, CSc. *Pojistný obzor*. 2003, roč. 80, č. 4, s. 3. ISSN 0032-2393.

Pojistná smlouva představuje právní dokument, který završuje dvoustranný právní akt, na jehož základě vzniká smluvní pojištění fyzických a právnických osob. Je vyhotovena v písemné formě podle platných právních předpisů. Vyjadřuje konkrétní pojistné podmínky a podmínky realizace pojištění. V pojistné smlouvě je uveden druh pojištění, na který je pojistná smlouva vztažena, předmět tohoto pojištění, charakteristika rizik, která jsou daným pojištěním kryta, výše a způsob placení pojistného a výše nebo způsob stanovení pojistného plnění. *Všeobecné pojistné podmínky* určují charakteristiku pojmu pojistná událost, způsob uzavření pojistné smlouvy, začátek, dobu trvání a ukončení pojištění, výluky z pojištění, předmět pojištění, podmínky poskytování a způsob propočtu velikosti pojistného plnění. Jsou součástí pojistné smlouvy. *Zvláštní pojistné podmínky* jsou konkrétní pojistné podmínky pro dané pojištění, konkretizují všeobecné pojistné podmínky. Tyto podmínky jsou dohodnuty v pojistné smlouvě.

Pojistná doba představuje dobu, na kterou je pojištění sjednáno. Pojištění může být sjednáno na dobu určitou, tzn., že je stanoven termín konce platnosti pojistné smlouvy (například dosažení 18 let věku pojištěné osoby) nebo je pevně stanovena délka platnosti pojistné smlouvy (například na 5 let). Pojištění může být sjednáno také na dobu neurčitou.

Pojistné vyjadřuje cenu za poskytovanou pojistnou ochranu, úplatu za přenesení negativních finančních důsledků nahodilosti z jednotlivých subjektů na pojistitele. *Pojistným plněním* je chápána náhrada pojistitele v případě, že dojde k pojistné události. Tato náhrada existuje především v podobě peněžní náhrady, ovšem v některých případech i ve formě věcného, naturálního plnění. *Odbytné* představuje zpětný odkup životní pojistky a je uplatňováno při předčasném ukončení platnosti pojistné smlouvy ze strany pojistníka. Odbytné znamená částku rezerv pojistného s odpočtem neamortizovaných nákladů správní režie a tzv. manipulačního poplatku.

1.3 Vznik a zánik životního pojištění

Počátkem trvání pojištění je buď den následující po dni, kdy došlo k uzavření smlouvy o životním pojištění nebo je stanoveno konkrétní datum (např., smlouva je uzavřena 15. února a pojištění začíná běžet od 1. března).

K zániku pojištění může dojít z několika důvodů. Prvním důvodem je *uplynutí doby*, na kterou bylo pojištění sjednáno. K zániku může také dojít *dohodou*, kdy se

pojistník a pojistitel dohodnou, že pojištění zanikne, i když je ve smlouvě uvedena doba, do kdy by mělo pojištění trvat. Okamžikem *nezaplacení pojistného* pojištění nezaniká, důležitý je den doručení upomínky o nezaplacení. Je stanovena určitá doba, během které je možnost doplatit pojistné, jedná se o tři měsíce od doručení upomínky. Během této doby pojištění trvá a pojistník má stále svá práva. Dalším důvodem zániku pojištění je *výpověď*, kterou může dát pojistitel i pojistník bez souhlasu druhé strany, důležitý je však den doručení výpovědi. Výpověď musí být doručena šest týdnů před uplynutím příslušného pojistného období. *Odstoupení od smlouvy* je další možnost zániku pojištění. Zodpoví-li pojistník nebo pojištěný při sjednávání pojistné smlouvy úmyslně nebo z nedbalosti, nepravdivě nebo neúplně písemné dotazy pojistitele, které souvisí se sjednávaným životním pojištěním, má pojistitel právo od pojistné smlouvy odstoupit, jestliže by při pravdivém a úplném zodpovězení dotazů pojistnou smlouvu neuzavřel. Odstoupit od smlouvy může taktéž pojistník, jestliže mu pojistitel zodpověděl nepravdivě či neúplně jeho písemné dotazy související se sjednávaným životním pojištěním. Pojistitel může *odmítnout plnění*, jestliže zjistí, že pojistník uvedl neúplné či nepravdivé informace a došlo k pojistné události. Posledním důvodem zániku pojištění je *smrt pojištěného* a pojištění zaniká dnem úmrtí.

Vznik a zánik pojištění upravuje zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů. Tento zákon nabyl účinnosti 1. ledna 2005 a vztahuje se na smlouvy uzavřené po tomto datu. Smlouvy, které byly uzavřené před tímto datem, vychází z Občanského zákoníku.

1.4 Pojistné

„*Pojistné je cena za poskytovanou pojistnou ochranu, úplata za přenesení negativních finančních důsledků náhodnosti z jednotlivých subjektů na pojistitele.*“⁶ Pojistné přijaté k zabezpečení pojistného plnění pojistitele lze u životního pojištění rozdělit na dvě složky:

- *rizikové pojistné*, tvoří část netto pojistného. Závisí na rozdělení pravděpodobnosti náhodných škod. Rizikové pojistné je v průběhu pojistného období spotřebováváno a není z něho tvořena dlouhodobá rezerva,

⁶ DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2005, s. 51. ISBN 80-86119-92-0.

- *rezervotvorné pojistné*, tvoří tu část netto pojistného, kde hodnota pravděpodobnosti pojistné události v čase roste a většina pojistného je ukládána do rezervy na závazky budoucích let.

Strukturu ceny životního pojištění tvoří riziková složka pojistného, rezervotvorná složka pojistného a kalkulované správní náklady. Správní náklady zahrnují náklady na sjednání pojistných smluv, náklady spojené se správou pojistných smluv, inkasní náklady, náklady související s likvidací pojistných událostí a výplatou pojistných plnění, finanční náklady a také náklady spojené s provozem pojišťovny (mzdy zaměstnanců, provize zprostředkovatelů pojistných smluv).

Pojistné v životním pojištění může být sjednáno v pojistné smlouvě buď jako jednorázové pojistné, které je zapláceno naráz při uzavření pojistné smlouvy nebo jako běžné pojistné, které je placeno v předem dohodnutých pravidelných intervalech (měsíčně, čtvrtletně, pololetně, ročně). Pojistné je ovlivněno velikostí sjednané pojistné částky, ohodnocením rizika (tj. pravděpodobnost úmrtí) a úrovní technické úrokové míry.

Pojistná částka je sjednávána v pojistné smlouvě a její výši určuje pojistník většinou na základě svých finančních možností. Minimální výši pojistné částky stanoví pojišťovna.

Ohodnocení rizika je použito pro stanovení velikosti netto pojistného. Při ohodnocení rizika jsou brány v úvahu zejména věk pojištěného, pohlaví, zdravotní stav atd. Ohodnocení rizik je prováděno také z toho důvodu, že ne každá pojišťovna je ochotna dané riziko přijmout. Jiné pojišťovny jsou naopak ochotny dané riziko přijmout, ale to se odráží na výši pojistného. K ohodnocení rizika úmrtí používají pojišťovny úmrtnostní tabulky (viz kapitola 1.5.1), které vychází ze statistických údajů o úmrtnosti obyvatel České republiky.

Technická úroková míra (dále jen „TÚM“) představuje cenotvorný faktor a znamená garantované minimální zhodnocení prostředků, které jsou vkládány do životního pojištění. Pro pojistitele tedy představuje závazek, že bude schopen i v dlouhém období zhodnocovat rezervy pojistného minimálně v této výši. TÚM ovlivňuje velikost netto pojistného. Čím vyšší je TÚM, tím nižší je pojistné a naopak. Pokud by byla TÚM stanovena nízko, bylo by pro dosažení pojistné částky zapotřebí vyššího pojistného. V případě, že by byla TÚM stanovena příliš vysoko, pojistné by bylo nižší, ale skutečné budoucí výnosy by nedosahovaly očekávaných výnosů, což by mohlo vést k důsledku nepokrytí předpokládaného nárůstu rezerv. Velikost TÚM

stanovuje pojišťovna s ohledem na možné dosažené zhodnocení technických rezerv životního pojištění na finančním trhu. Minimální výše TÚM je stanovena státem. V roce 2007 je úroveň TÚM ve výši 2,4 % a pojišťovny ji nemohou stanovit vyšší.

1.5 Kalkulace pojistného v životním pojištění

Hlavním cílem kalkulace pojistného je úhrada vlastních nákladů pojišťovny. Předmětem kalkulace je tarifní pojistné, které je tvořeno z netto pojistného, kalkulovaných správních nákladů a kalkulovaného zisku. Při kalkulaci pojistného je stanovena cena za jednotku výkonu pojišťovny, pro jednotlivý pojistný produkt.

„Minimální věk v životním pojištění je obvykle patnáct let, u pojištěných dětí je však možné pojištění již v prvním roce života. Maximální věk je obvykle šedesát, či šedesát pět let, resp. je stanoveno, že součet vstupního věku a pojistné doby nesmí být vyšší než sedmdesát let.“⁷

1.5.1 Úmrtnostní tabulky

Při kalkulaci pojistného v životním pojištění vycházejí pojišťovny z úmrtnostních tabulek, které jsou konstruovány zvlášť pro muže (viz Příloha č. 2) a zvlášť pro ženy (viz Příloha č. 3). Vzor úmrtnostní tabulky pro muže zachycuje Tab. 1.2. V České republice jsou úmrtnostní tabulky sestavovány Českým statistickým úřadem, který vychází ze sčítání lidu, domů a bytů, které probíhá jednou za deset let. Poslední úmrtnostní tabulky jsou z roku 2001. Nové sčítání tedy proběhne v roce 2011 a následně dojde k přepočtu údajů úmrtnostních tabulek. Z úmrtnostních tabulek vyplývá, mimo jiného, že ženy se dožívají vyššího věku než muži. Tato skutečnost je promítána do kalkulačních modelů pojišťoven.

⁷ KOLEKTIV AUTORŮ. *Životní pojištění*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002, s. 30. ISBN 80-247-0146-4.

Tab. 1.2: Vzor úmrtnostní tabulky pro muže

x	q_x	p_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
0	0,003911	0,996089	100 000	391	99 640	7 344 842	73,45
1	0,000253	0,999747	99 609	25	99 596	7 245 202	72,74
2	0,000162	0,999838	99 584	16	99 576	7 145 605	71,75
.							
.							
.							
.							
102	0,629352	0,370648	16	10	11	14	0,87
103	1,000000	0,000000	6	6	3	3	0,50

Zdroj: Český statistický úřad (vlastní úprava)

Pro věk mužů je v úmrtnostních tabulkách použit symbol x , q_x představuje pravděpodobnost úmrtí muže ve věku x , p_x znamená pravděpodobnost dožití se od věku x do věku $x + 1$, l_x vyjadřuje počet mužů dožívajících se věku x , d_x zachycuje počet zemřelých mužů ve věku x , L_x znamená počet let prožítých osobami ve věku x , T_x je počet zbylých let života osob ve věku x a e_x znamená střední očekávanou délku života ve věku x .

Pro výpočet hodnot výše uvedených symbolů jsou použity vzorce 1.5.1 až 1.5.8, které uvádí např. Tomáš Cipra.⁸ Pravděpodobnost úmrtí muže ve věku x (q_x) je počítána

$$q_x = \frac{d_x}{l_x}. \quad (1.5.1)$$

Pro pravděpodobnost dožití se z věku x do věku $x + 1$ (p_x) je použit vzorec

$$p_x = \frac{l_{x+1}}{l_x}, \quad (1.5.2)$$

kde l_{x+1} vyjadřuje počet mužů dožívajících se věku $x + 1$. Aby bylo možné porovnávat počty dožívajících se věku x v různých časových obdobích, nebo pro různá území, lze jednoduše převést takové hodnoty na společný základ. V České republice je stanoven kořen $l_0 = 100\,000$ živě narozených. Poté je počet dožívajících se jednoho roku věku (l_x) vypočítán jako:

$$l_x = l_0 \cdot p_0, \quad (1.5.3)$$

⁸ CIPRA, T. *Pojistná matematika*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 1999, 398 s. ISBN 80-86119-17-3.

kde l_0 znamená počet mužů dožívajících se věku 0 a p_0 vyjadřuje pravděpodobnost dožití se z věku 0 do věku 1. Pro výpočet počtu dožívajících se věku $x + 1$ (l_{x+1}) je použit vzorec

$$l_{x+1} = l_x \cdot p_x. \quad (1.5.4)$$

Počet zemřelých ve věku x (d_x) je počítán pomocí vzorce

$$d_x = l_x - l_{x+1}. \quad (1.5.5)$$

Počet let prožitých osobami ve věku x (L_x) je počítán prostřednictvím vzorce 1.5.6, s výjimkou hodnoty L_0 , kdy pro tento rok je hodnota $\frac{1}{2}$ nahrazena hodnotou 0,08. Důvodem je, že v prvním roce dochází k většímu úmrtí novorozenců.

$$L_x = l_{x+1} + \frac{1}{2} d_x = \frac{l_x + l_{x+1}}{2}. \quad (1.5.6)$$

Počet let, která do konce svého života ještě prožije celkem l_x jedinců z úmrtnostní tabulky (T_x) je počítán jako

$$T_x = L_x + L_{x+1} + \dots + L_{\omega}, \quad (1.5.7)$$

kde L_{ω} vyjadřuje pořadí poslední neprázdné věkové třídy. Střední délka života pro muže ve věku x (e_x) je vypočtena vydělením počtu zbylých let života mužů ve věku x počtem mužů dožívajících se věku x , tedy

$$e_x = \frac{T_x}{l_x}. \quad (1.5.8)$$

1.6 Druhy životního pojištění

Mezi základní druhy životního pojištění patří trvalé pojištění pro případ smrti (viz kapitola 1.6.1), dočasné pojištění pro případ smrti (viz kapitola 1.6.2), pojištění pro případ dožití (viz kapitola 1.6.3), rodinné pojištění (viz kapitola 1.6.4), kapitálové životní pojištění (viz kapitola 1.6.5), důchodové pojištění (viz kapitola 1.6.6), investiční životní pojištění (viz kapitola 1.6.7) a univerzální životní pojištění (viz kapitola 1.6.8).

1.6.1 Trvalé pojištění pro případ smrti

Pojistnou událostí je u trvalého pojištění pro případ smrti smrt pojištěného. Pojistná částka je vyplacena vždy a proto je nutné vytvořit rezervu. Z toho důvodu je dané pojištění nazýváno pojištěním rezervotvorným. Trvalé pojištění pro případ smrti není sjednáno na určitou dobu. Je počítáno s tím, že pojistná částka bude vyplacena

pouze v případě smrti. Hlavním cílem uzavírání tohoto typu pojištění je krytí nákladů souvisejících s úmrtím, případně zabezpečení partnera nebo jiného člena rodiny.

„Pojistné může být placeno po celou dobu pojištění, obvykle se však platí po omezenou dobu (např. 5 – 25 let nebo do určitého věku, např. 55 – 70 let) a po ukončení placení zůstává v platnosti až do smrti pojištěného, kdy je pojistná částka vyplacena oprávněné osobě. Pojistná částka může být také vyplacena při dožití 85 let věku pojištěného.“⁹

1.6.2 Dočasné pojištění pro případ smrti

„Dočasné pojištění pro případ smrti kryje riziko úmrtí výhradně v rámci sjednané pojistné doby (tzn. pojistné plnění je vyplaceno pouze v případě, že k pojistné události dojde v průběhu pojistné doby; pokud v průběhu pojistné doby k pojistné události nedojde, pojistné plnění vyplaceno není).“¹⁰

Dočasné pojištění pro případ smrti je sjednáváno na určitou dobu, např. na deset let nebo do určitého věku.

Hlavním rozdílem dočasného pojištění od trvalého pojištění pro případ smrti je, že dočasné pojištění je pojištěním čistě rizikovým a není tvořena žádná rezerva pojistného, na rozdíl od pojištění trvalého, které patří mezi pojištění rezervotvorná.

Tento typ pojištění je vhodný pro zabezpečení rodiny, pojistné je relativně nízké. Pojištění bývá používáno jako záruka pro krytí úvěrů, kdy banky tento typ pojištění při poskytnutí úvěrů často vyžadují.

Dočasné životní pojištění má několik variant. Může být sjednáno na stejnou pojistnou částku po celou dobu trvání pojištění nebo jako pojištění na klesající pojistnou částku.

Pojištění na stejnou pojistnou částku představuje větší finanční zátěž při placení pojistného, ale výhodou je vyšší ochrana pozůstalých. Jen část této sjednané pojistné částky je použita na splacení zbývajících částí úvěru a zbytek je vyplacen pozůstalým.

Pojištění na klesající pojistnou částku může být sjednáno na lineárně klesající částku nebo na částku odpovídající zbývajícím částem úvěru.

⁹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Životní pojištění*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002, s. 39.
ISBN 80-247-0146-4.

¹⁰ DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2005, s. 98.
ISBN 80-86119-92-0.

V případě *pojištění na lineárně klesající částku* klesá tato částka pravidelně a pojistné je po celou dobu pojištění stejné, je však nižší, než v případě pojištění na stejnou pojistnou částku po celou dobu pojištění. Může se stát, že na začátku období, díky vyšším úrokům ze spláceného úvěru je zbývajících dlužná částka vyšší než lineárně klesající pojistná částka.

U *pojištění na částku odpovídající zbývajících částí poskytnutého úvěru*, je nevýhoda předchozího pojištění na lineárně klesající částku, odstraněna. „*Pojistná částka je stanovena pro každý rok znovu a odpovídá zůstatku úvěru na počátku roku včetně úroků. S klesající pojistnou částkou průběžně klesá i pojistné a pojištění platí pouze za pojistné krytí, jež opravdu potřebuje. Tento typ pojištění je obvykle sjednáván zároveň se smlouvou o poskytnutí úvěru.*“¹¹

1.6.3 Pojištění pro případ dožití

U pojištění pro případ dožití může pojistná událost nastat pouze v jediném případě a tou je dožití se sjednaného věku pojištěným. V případě vzniku pojistné události je pojišťovnou vyplaceno pojistné plnění, jde tedy spíše o tvorbu úspor pojistníkem. Z toho vyplývá, že pojištění pro případ dožití je pojištěním rezervotvorným. Nevýhodou tohoto pojištění je zánik pojištění bez náhrady, pokud pojistná událost nenastane. Tuto nevýhodu lze eliminovat doplněním pojištění pro případ dožití o připojištění výhrady vrácení pojistného v případě smrti pojištěného.

1.6.4 Rodinné pojištění

Rodinné pojištění je pojištěním rezervotvorným a bývá nabízeno pod různými názvy, jedná se například o „Stipendijní pojištění“ či „Svatební pojištění“. Obvykle jsou spolu s dětmi pojištěni i rodiče, popřípadě prarodiče nebo pěstouni. V případě úmrtí pojištěného rodiče dochází většinou ke zproštění od placení pojistného.

U některých produktů, v případě smrti pojištěného rodiče, vzniká nárok na výplatu důchodu v určité výši stanovené procentem ze sjednané pojistné částky, případně je zvýšeno vyplacené pojistné plnění při dožití se konce pojištění.

V případě *Stipendijního pojištění* je pojištěnou osobou dítě a výplata pojistného plnění je buď jednorázová, nebo může být sjednána jako postupná výplata

¹¹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Životní pojištění*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002, s. 38. ISBN 80-247-0146-4.

důchodu. Stipendium je vypláceno po dobu studia dítěte na střední škole nebo na vysoké škole. Výplata stipendia začíná ke dni stanovému jako konec pojištění, zpravidla v 15 nebo 19 letech věku dítěte (zahájení studia však není podmínkou výplaty).

Pojištěnou osobou *Svatebního pojištění* je také dítě a k pojistnému plnění dochází při dožití dítěte sjednaného věku nebo je plnění odloženo, až dojde ke sňatku.

1.6.5 Kapitálové životní pojištění

Kapitálové životní pojištění je pojištěním smíšeným. Jedná se o pojištění pro případ smrti nebo dožití. Produkt je určen pro zabezpečení rodiny v případě smrti pojištěného, a zároveň pro vytváření prostředků v případě dožití pojištěného. Pojistitel vyplácí pojistnou částku v případě smrti pojištěného oprávněné osobě, nebo v případě dožití konce pojistné doby pojištěného rovnou pojištěnému. Pojistná částka je vyplacena vždy, na rozdíl od rizikového pojištění, kdy je pojistná částka vyplacena pouze v případě smrti pojištěného v průběhu pojištění.

Kapitálové životní pojištění nabízí možnost krytí dalších rizik (např. připojištění pro případ úrazu, připojištění vážné choroby nebo připojištění invalidity).

1.6.6 Důchodové pojištění

„Důchodové pojištění komerčních pojišťoven je nutné odlišovat od důchodového pojištění, které je poskytováno v rámci sociálního zabezpečení a které je hrazeno v našich podmínkách ze státního rozpočtu. Z pojistně technického hlediska můžeme důchodové pojištění označovat jako pojištění pro případ opakovaného dožití. Pojistným plněním lze označit jeden každý důchod a pojistnou událostí vždy dožití se dalšího termínu výplaty důchodu.“¹² Důchodové pojištění je pojištěním rezervotvorným.

Pojišťovny nabízejí několik variant důchodového pojištění, mezi které patří základní doživotní důchod, dočasný důchod v případě plné invalidity, důchod pro pozůstalé a také připojištění (např. invalidity).

Základní důchod je obdobou starobního důchodu, který je vyplácen státním důchodovým pojištěním. Nejčastěji je vyplácen od dosažení důchodového věku. Většina pojišťoven má pro zahájení výplaty důchodu stanovenou věkovou hranici pojistníka na 60 let. Pojišťovny také stanovují minimální délku trvání důchodového pojištění,

¹² DAŇHEL, J. a kol. *Pojistná teorie*. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006, s. 199. ISBN 80-86946-00-2.

obvykle na 5 let. Pojištěný si může sám zvolit způsob výplaty základního důchodu. Může mu být vyplacen buď jednorázově, doživotně nebo lze požádat o zkrácenou dobu výplaty, např. 10 let a tím pádem budou důchodové splátky vyšší, než v případě doživotního vyplácení.

Dočasný důchod je vyplácen v případě přiznání plné invalidity pojištěného. Tento typ důchodového pojištění je dobrovolný, proto záleží na pojištěném, zda si jej v pojistné smlouvě sjedná, či nikoliv. Je vyplácen po celou dobu plné invalidity a je ukončen odejmutím plné invalidity nebo vznikem nároku na výplatu základního důchodu.

Pozůstalostní důchod je vyplácen osobě, kterou pojištěný stanovil ve smlouvě a slouží pro zajištění příjmů pozůstalých v případě smrti pojištěného. Pokud by pojištěný stanovil větší počet oprávněných osob, pak musí rovněž určit podíl, jaký připadne každé oprávněné osobě. Doba výplaty důchodu závisí na době úmrtí pojištěného a je rozdílná v jednotlivých pojišťovnách.

1.6.7 Investiční životní pojištění

Investiční životní pojištění lze klasifikovat jako smíšené pojištění s výplatou pojistné částky v případě smrti nebo při dožití konce pojištění. IŽP umožňuje investování do investičních podílových fondů s rozdílnou investiční strategií. Výsledná hodnota naspořených prostředků není předem známa, resp. závisí na výnosech či ztrátách realizovaných investování na kapitálovém, peněžním, devizovém či jiném trhu. Investiční riziko nese pojistník. Investiční životní pojištění tedy pojistníkům nabízí vyšší výnosový potenciál při zhodnocování rezerv, ovšem za cenu vyššího rizika.

Podrobnější informace o investičním životním pojištění jsou uvedeny v kapitole 1.9.

1.6.8 Univerzální životní pojištění

Univerzální životní pojištění je pojištěním smíšeným. Snahou tohoto pojištění je spojení výhod klasického a investičního životního pojištění. S investičním životním pojištěním má shodný systém individuálních účtů a také způsoby umisťování prostředků do jednotlivých fondů. Z klasického ŽP přebralo univerzální ŽP podobu srážení pojistného za rizikové ŽP a připojištění k nim z příslušného individuálního účtu. Prostředky na tomto účtu představují pojistné, které může být placeno pravidelně nebo

může mít formu „jednorázového“ pojistného. Z individuálního účtu lze část vkladu vybírat nebo z něj může být poskytnuta půjčka. Pojistník si sám volí z řady forem pojistných plnění. Mezi možné formy plnění v případě univerzálního životního pojištění patří plnění v případě smrti, denní odškodné v případě nemoci, plnění v případě invalidity, plnění v případě smrti následkem úrazu nebo plnění při těžkých nemocech.

1.7 Druhy připojištění k životnímu pojištění

Připojištění lze sjednat u kapitálového životního pojištění, důchodového pojištění a také u investičního životního pojištění. Připojišťována je zpravidla invalidita, úraz či vážné choroby.

1.7.1 Připojištění invalidity

„Nárok na plnění v případě invalidity vzniká v případě přiznání plné invalidity, to znamená v zásadě při přiznání plného invalidního důchodu ze státního důchodového pojištění.“¹³ Přiznání částečné invalidity nestačí. Některé pojišťovny mají pro výplatu pojistného plnění stanovenou podmínku přiznání plné invalidity následkem úrazu. Většina pojišťoven ale přiznává nároky na plnění, je-li příčinou plné invalidity úraz nebo nemoc. Aby došlo k plnění, je třeba mít uzavřenou pojistnou smlouvu zpravidla alespoň dva roky.

V případě plné invalidity obvykle dochází ke zproštění odpovědnosti platit pojistné. Pojištěný tak nepřichází o možnost běžného zhodnocení rezervy i dodatečného zhodnocení podílem na zisku. Součástí připojištění invalidity může být i tzv. dočasný důchod, který je ve výši sjednaného základního důchodu. Ten je vyplácen buď po celou dobu trvání plné invalidity, nebo do doby vzniku nároku na základní důchod, nebyla-li plná invalidita ukončena dříve.

1.7.2 Připojištění úrazu

„Úrazové připojištění je nejrozšířenějším druhem připojištění k životnímu pojištění, ač samo o sobě z pojistně technického hlediska patří mezi neživotní pojištění. U úrazového pojištění je vypláceno pojistné plnění, jestliže pojištěnému je způsobeno

¹³ KOLEKTIV AUTORŮ. *Životní pojištění*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002, s. 47. ISBN 80-247-0146-4.

*tělesné poškození či smrt v důsledku neočekávaného a náhlého působení zevních sil nebo síly vlastní.*¹⁴

Úrazové připojištění obvykle zahrnuje pojištění pro případ smrti následkem úrazu, pojištění pro případ trvalých následků úrazu a denní odškodné/pojištění doby nezbytného léčení.

Pojištění pro případ smrti následkem úrazu zvyšuje pojistnou ochranu rodiny v případě smrti následkem úrazu. K plnění dojde tehdy, pokud je úraz příčinou úmrtí. K úmrtí však nemusí dojít ihned po úrazu.

U *pojištění trvalých následků úrazu* je pojistné plnění vyplaceno v případě, jestliže pojištěný má na základě úrazu trvalé následky. Pokud by však došlo k úrazu bez trvalých následků, pak pojišťovna pojistné plnění nevyplácí. Rozsah trvalých následků stanovuje lékař a každá pojišťovna má stanovena určitá procenta, ve výši kterých vyplácí pojistné plnění ze sjednané pojistné částky.

V případě *denního odškodného* závisí výše plnění na sjednané částce denního odškodného. Ve většině případů je stanovena doba, od které je pojistné plnění poskytováno, např. pokud by léčení přesáhlo 14 dnů.

Úrazové připojištění je doporučováno zpravidla žitelům rodin, protože zabezpečují pojištěného pro případ trvalých následků úrazu a tak zabezpečí rodinu při výpadku příjmů živitele rodiny.

1.7.3 Připojištění vážných chorob

Tento druh připojištění uzavírá pojistník z důvodu pokrytí nákladů spojených s léčením a částečné náhrady sníženého příjmu v období nemoci. Jestliže nastane pojistná událost, tj. diagnóza některé vážné choroby, pak pojišťovna vyplatí pojistnou částku a pojištění tím končí. Závažné onemocnění však musí být diagnostikováno poprvé v životě. Pojistná částka je v tomto případě vyplacena jednorázově.

1.8 Daňové výhody životního pojištění

Jednou z výhod životního pojištění je sleva na dani z příjmu, kterou mají fyzické osoby. Podmínkou je, že pojištění musí trvat minimálně 60 kalendářních měsíců a současně výplata pojistného plnění nastane nejdříve v kalendářním roce, v němž

¹⁴ DAŇHEL, J. a kol. *Pojistná teorie*. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006, s. 202. ISBN 80-86946-00-2.

poplatník dosáhne věku 60 let. V tomto případě lze uplatnit slevu na dani ve výši až 12 000 Kč ročně.

Důležité je však upozornit na to, že pokud by pojistník ukončil pojistnou smlouvu o životním pojištění dříve, než jsou výše stanovené podmínky a uplatňoval slevy na dani, tak by tyto slevy musel v dalším zdaňovacím období přičíst ke svému základu daně, čímž by byla pojistníkovi opět zvýšena daňová povinnost. Možnost uplatnění daňových výhod vyplývá ze zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

V případě, že pojistné hradí zaměstnavatel za svého zaměstnance, pak jsou tyto výdaje považovány za výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů, maximálně však do výše 8 000 Kč za jednoho zaměstnance za zdaňovací období nebo jeho část.

Daňové motivace pozitivně ovlivnily vývoj životního pojištění. Předepsané pojistné u pojišťoven, sdružených u České asociace pojišťoven, vzrostlo v roce 2006 oproti roku 2005 o 5,1 % na 47,2 mld. Kč.¹⁵ Vývoj předepsaného pojistného u životního pojištění v jednotlivých letech zachycuje Tab. 1.3.

Tab. 1.3: Porovnání předepsaného pojistného u životního pojištění

	Předepsané pojistné			%	
	2005	2006	2007	2006/2005	2007/2006
Životní pojištění celkem	44 917 212	47 232 832	53 864 736	105,15	114,04
Neživotní pojištění celkem	70 609 985	73 178 791	76 404 485	103,64	104,41
Pojištění celkem	115 527 197	120 411 623	130 269 221	104,23	108,19

Zdroj: www.cap.cz (vlastní úprava)

V Příloze č. 4 je uvedeno srovnání zdanění v životním pojištění vybraných evropských zemí. Výsledkem srovnání je, že cílem těchto států je podporovat daňovým zvýhodněním úsporné individuální chování obyvatel směřující k posílení jejich důchodových příjmů (3. pilíř). Státní příspěvky, kterými stát podporuje pojistné v životním pojištění, nejsou daňově odčitatelné.

¹⁵ Výroční zpráva 2006 České asociace pojišťoven.

1.8.1 Zdanění pojistného plnění soukromého životního pojištění

Pojistné plnění je u soukromého životního pojištění zdaňováno podle podmínek uvedených v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Základ daně tvoří pojistné plnění snížené o zaplacené pojistné. Příjmy z kapitálového majetku jsou zdaňovány sazbou 15 %. V případě pojistného plnění ve formě důchodu (penze), je za základ daně považováno plnění z pojištění snížené o zaplacené pojistné, jež je rovnoměrně rozděleno na období pobírání důchodu.

Pokud by pojistník ukončil pojištění výpovědí, tzn., že by pojistná smlouva trvala kratší dobu, než na kterou byla sjednána, pak je vyplaceno tzv. odbytné. „Podle zákona o daních z příjmů se odbytné pro zjištění základu daně nesnižuje o částky hrazené zaměstnavatelem za zaměstnance na soukromé životní pojištění po 1. lednu 2001. K 1. 1. 2001 došlo ke zvýšení sazby srážkové daně z 15 % na 25 % při zániku smlouvy na soukromé životní pojištění ve formě odbytného, a to i v případě, že nebyly uplatněny daňové úlevy.“¹⁶

1.9 Investiční životní pojištění

„Investiční životní pojištění je smíšené pojištění pro případ smrti nebo dožití s jednorázovým nebo běžným pojistným, kde pojistné plnění, často jen pojistné plnění pro případ dožití, závisí na vývoji cen podílových jednotek podílového fondu, do kterého je část nebo celé pojistné investováno.“¹⁷ V případě pojištění pro případ smrti je však pojistná částka ve smlouvě sjednána a nezávisí na vývoji cen podílových jednotek.

Při sjednání IŽP je pojistníkovi otevřen korunový účet a podílový účet. Na korunový účet plyne pojistníkem zaplacené pojistné a dále jsou z tohoto účtu strhávány správní náklady pojišťovny a případné rizikové pojistné či připojištění. Za zbývající prostředky korunového účtu jsou pořizovány podílové jednotky ve fondech zvolených pojistníkem. Nakoupené podílové jednotky jsou evidovány na podílovém účtu pojistníka.

Při výběru fondu by měl pojistník brát v úvahu svůj postoj k riziku. V případě sklonu k riziku investoři volí dynamičtější fondy, ve kterých je investováno převážně do akcií. Pokud však má investor averzi k riziku, pak jsou doporučovány méně rizikové

¹⁶ KOLEKTIV AUTORŮ. *Životní pojištění*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002, s. 61. ISBN 80-247-0146-4.

¹⁷ DAŇHEL, J. a kol. *Pojistná teorie*. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006, s. 209. ISBN 80-86946-00-2.

fondy, v rámci kterých je investováno převážně do státních obligací. Pojistník má právo na změnu zvolené investiční strategie v průběhu trvání smlouvy. Některé produkty navíc umožňují kombinaci všech fondů (např. alokace 50 % prostředků do fondu akcií a 50 % do fondu obligací).

Je třeba rozlišovat *počáteční podílové jednotky*, které jsou obvykle kupovány za pojistné v prvních letech pojištění (většinou první dva roky) a pojistitel z nich postupně umořuje počáteční náklady pojistné smlouvy a *akumulační podílové jednotky*, které jsou kupovány za pojistné v pozdějších letech pojištění a pojistitel z nich každý rok odčerpává správní poplatky a rizikové pojistné k pokrytí rizika v případě smrti.

1.9.1 Podílový fond

Hodnotu podílového fondu lze ovlivnit dvěma způsoby. Na jedné straně záleží na výši peněžních prostředků, které pojistník investuje do daného podílového fondu, na druhé straně tuto hodnotu ovlivní výběr konkrétního podílového fondu. Mezi tyto fondy patří fondy peněžního trhu, fondy dluhopisů, fondy akciové a fondy smíšené.

Fondy peněžního trhu představují krátkodobé cenné papíry typu pokladničních poukázek. Jedná se tedy o cenné papíry s dobou splatnosti do jednoho roku.

Prostřednictvím dluhopisových fondů je investováno převážně do státních obligací, které jsou považovány za téměř bezrizikové, dále pak do municipálních a podnikových dluhopisů. Dluhopisy představují vyšší výnos než bankovní vklady, ale nižší výnos než pro akcie, což je vykompenzováno nižším investičním rizikem na rozdíl od akcií. Je to dáno tím, že výplata úroků není tolik závislá na hospodaření emitenta dluhopisů. Výkonnost se dlouhodobě pohybuje v rozmezí 3 – 4 %.

V rámci *akciových fondů* je investováno do portfolia akcií. Od předchozích fondů jsou rozdílné tím, že akcie jsou rizikovější než dluhopisy, ale na druhou stranu bývají mnohem výnosnější. Některé pojišťovny tyto fondy dokonce rozdělují tak, že si pojistník může vybrat, zda bude investovat pouze do evropských akcií, celosvětových akcií, či pouze akcií asijského trhu. Výkonnost tohoto fondu je nejvyšší a dlouhodobě se pohybuje v rozmezí 7 – 9 %.

Fondy smíšené představují kombinaci předchozích fondů, protože je investováno jak do obligací, tak do akcií. Existuje předpoklad, že podíl investovaných prostředků do akcií nepřesáhne 50 % z celkových investovaných prostředků. Výkonnost tohoto fondu se dlouhodobě pohybuje v rozmezí 4,5 – 6 %.

Základním předpokladem pro výběr vhodného fondu je vztah pojistníka k riziku, proto je doporučována delší doba pojištění, tedy minimálně pět let. U IŽP je možnost vyššího zhodnocení prostředků pojistníka než u kapitálového pojištění, ale je také riziko, že očekávané výnosy budou nižší než ty, které jsou zaručeny v kapitálovém pojištění.

Kolektiv autorů z České asociace pojišťoven uvádí následující výhody investičního životního pojištění.

- *„Pojistník má možnost rozhodnout o výši pojistného určeného na investování, a tím o poměru mezi pojištěním a investováním.*
- *Výše pojistného na investování není omezena a lze ji v průběhu pojištění měnit.*
- *Kdykoliv v průběhu trvání pojištění je možné zaplatit mimořádné jednorázové pojistné (každá pojišťovna má stanovenou minimální výši mimořádného pojistného).*
- *Naspořené prostředky mohou být v průběhu pojištění částečně odčerpány (stejně tak jsou stanoveny částky minimálního výběru).*
- *Vlastní volba investiční strategie. Kdykoli je možné přemístit již existující podílové jednotky mezi fondy navzájem.*
- *Pojištění může být kdykoliv ukončeno. V tomto případě je naspořená částka vyplacena pojistníkovi buď jednorázově, nebo ve formě pravidelných výplat.*
- *Protiinflační program nabízí možnost zvyšování pojistné částky a pojistného v závislosti na míře inflace tak, aby byla zachována reálná hodnota pojištění (dynamizace pojištění).*
- *Prostřednictvím investičního životního pojištění je možné i s minimálním množstvím peněžních prostředků vstoupit na tuzemský i zahraniční kapitálový trh, a tak získat dlouhodobě vyšší výnosy než např. z vkladů u bank.“¹⁸*

¹⁸ KOLEKTIV AUTORŮ. *Životní pojištění*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002, s. 42 - 43. ISBN 80-247-0146-4.

2 Analýza vybraných produktů životního pojištění

Z produktů, týkajících se investičního životního pojištění, které jsou nabízeny na českém pojistném trhu, byly vybrány produkty, vyhodnocené v rámci dotazníkového šetření (viz kapitola 3.1) jako nejčastěji uzavírané, případně produkty nabízející zajímavé zhodnocení prostředků.

Protože je cílem nalezení optimálního produktu pro zabezpečení osoby ve stáří, není uvažováno s investičními životními pojištěními pro děti.

2.1 CLEVER INVEST – Generali Pojišťovna a.s.

Jedná se o životní pojištění se spořicí a investiční složkou. Zaplacené pojistné je, po odečtení správních nákladů pojišťovny a rizikového pojistného, přeměněno dle aktuálního kurzu na tzv. podílové jednotky, které jsou evidovány na podílovém účtu pojistníka. Podílové jednotky jsou nakupovány v různých fondech a v poměru, jaký si určí pojistník. Pojistník si tedy sám volí investiční strategii.

Spodní věková hranice pojištěného pro uzavření IŽP Clever Invest je 15 let, tento produkt lze však uzavřít nejpozději při dosažení věku 70 let. Minimální pojistná doba je vymezena délkou 5 let.

Minimální pojistné je stanoveno ve výši 300 Kč měsíčně, tj. 3 600 Kč ročně. Minimální výše mimořádného pojistného je 1 000 Kč. Pojistník může požádat o částečný odkup pojištění. U akumulačních jednotek zakoupených z běžného pojistného je částečný odkup možný po dvou letech trvání pojistné smlouvy. U akumulačních jednotek zakoupených z mimořádného pojistného, je odkup možný kdykoliv. Poplatek za částečný odkup činí 0,25 % odkoupené částky, minimálně však 50 Kč a maximálně 500 Kč. Odkupní koeficienty počátečních jednotek jsou uvedeny v Příloze č. 5.

Pojistník má možnost své prostředky převádět mezi fondy. V každém pojistném roce má nárok na dva převody zdarma, další jsou zpoplatněny 0,25 % z převáděné částky, minimálně však 50 Kč a maximálně 500 Kč.

V rámci tohoto produktu je možné sjednat několik doplňkových pojištění, která jsou uvedena v Tab. 2.1.

Tab. 2.1: Doplnkové pojištění produktu *Clever Invest*

Doplnkové pojištění	Vstupní věk	Výstupní věk
Smrt způsobená úrazem	0 let a více	65 let
Plná trvalá invalidita způsobená úrazem	15 let a více	65 let
Trvalé následky úrazu Denní odškodné za dobu nezbytného léčení Denní odškodné za vyjmenované úrazy	15 let a více	65 let
Plná invalidita Závažná onemocnění Denní dávka při pobytu v nemocnici Denní dávka při pracovní neschopnosti	15 let a více	60 let

Zdroj: interní materiál Generali Pojišťovny, a.s.

2.1.1 Charakteristika fondů

Pojistník má na výběr z několika fondů, kam může investovat své prostředky. Jedná se o Fond peněžního trhu, Dluhopisový fond, Balancovaný (smíšený) a Fond akciový.

V rámci *Fondu peněžního trhu* je investováno především na peněžním trhu, v malé míře lze investovat na trhu dluhopisů, avšak průměrná doba splatnosti těchto dluhopisů by měla být kratší než jeden rok. Předpokládané riziko proměnlivosti výnosu je téměř nulové, a to díky konzervativní skladbě podkladových finančních instrumentů. Tomu odpovídá výnos, který je ve srovnání s ostatními fondy nejmenší. Předpokládané zhodnocení by mělo lehce převýšit míru růstu cenové hladiny. Minimální doporučená délka investování je jeden rok.

V *Dluhopisovém fondu* je investováno na trhu dluhopisů. Lze investovat i do akcií, ale podíl akcií nesmí překročit 10 % aktiv fondu. Minimální doporučená délka investování je 3 až 5 let a míra rizika je charakterizována jako nižší střední. Dluhopisový fond je vhodný zejména pro investory, kteří očekávají dosažení vyššího zhodnocení svých prostředků ve srovnání s investicí do termínovaných vkladů u bank.

Prostřednictvím *Balancovaného (smíšeného) fondu* je investováno do různých aktiv na různých trzích, přičemž nejsou stanoveny žádné limity pro podíl akcií či dluhopisů v těchto fondech. Tento fond je charakteristický vyváženou investicí do termínovaných vkladů, dluhopisů, podílových listů a akcií vysoce bonitních společností. Poměr akcií by měl být menší než poměr dluhopisů. Riziko fondu lze charakterizovat

jako vyšší střední s příslibem vyšší míry zhodnocení prostředků investora. Minimální doporučená délka investování je 3 až 5 let.

V rámci *Akciového fondu* je investováno na akciovém trhu minimálně 66 % prostředků tohoto fondu. Prostředky jsou také investovány v minimální míře na trhu dluhopisů a peněžním trhu. Akciový fond volí převážně pojistníci, kteří nemají averzi k investičnímu riziku, neboť u akciového fondu dochází k silné proměnlivosti kursů. Tato proměnlivost kursů může být vyvolána změnou v hospodaření emitentů, či situací v daném sektoru, nebo také celkovým stavem ekonomiky. U akciového fondu je doporučena délka investování nejméně 5 let.

Zhodnocení jednotlivých fondů za období 4/2004 – 4/2005 bylo příznivé. U Fondu peněžního trhu je to 1,5 %, u Dluhopisového fondu 5,8 %, v případě Smíšeného fondu je zhodnocení ve výši 9,0 % a u Akciového fondu 13,5 %.¹⁹ Za období 1/2007 – 1/2008 došlo ke zhoršení výkonnosti jednotlivých fondů, jak je zachyceno v Tab. 2.2.

Tab. 2.2: Výkonnost jednotlivých fondů produktu Clever Invest

Výkonnost (v %)	Od založení fondu (tj. od 20. 4. 2001)	Za uplynulý rok (1/2007 – 1/2008)	Za uplynulé 3 měsíce (11/2007 – 1/2008)	Za poslední měsíc (leden 2008)
Fond peněžního Trhu	8,01	1,02	0,43	0,33
Dluhopisový fond	18,39	0,06	0,44	0,73
Balancovaný (smíšený) fond	57,70	- 8,82	- 9,85	- 5,18
Akciový fond	91,48	- 8,41	- 13,68	- 8,24

Zdroj: www.generali.cz (vlastní zpracování)

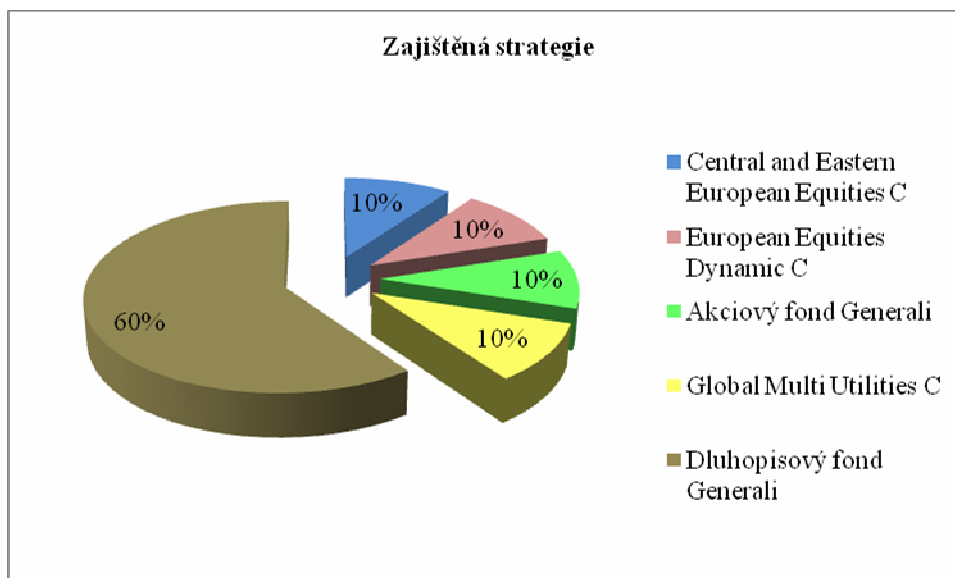
2.1.2 Investiční strategie

Investiční strategie umožňuje investorovi využít potenciál hospodářského růstu jednotlivých zemí, a tím pružně reagovat na aktuální vývoj světového hospodářství. Investiční strategie jsou doporučovány zejména těm pojistníkům, kteří nemají zkušenosti s investováním na kapitálovém trhu. Jedná se o Zajištěnou strategii (poměr 40 % akcie, 60 % dluhopisy), Balancovanou strategii (poměr 60 % akcie, 40 % dluhopisy) a Progresivní globální strategii (poměr 100 % akcie, 0 % dluhopisy), které

¹⁹ www.penizevip.cz/zlatakoruna/nprod.php?is=11&ip=84

jsou uvedeny v Obr. 2.1 až 2.3. Novou strategií, která je nabízena od 1. 10. 2007 je Generali-Conseq strategie, která je zachycena v Obr. 2.4.

Obr. 2.1: Zajištěná strategie

Zdroj: interní materiál Generali Pojišťovny, a.s.

Central and Eastern European Equities C představuje evropský akciový fond, který je orientovaný na akcie společností podnikajících zejména ve střední a východní Evropě a jsou kótované na burzách. Fond také umožňuje doplňkové formy investování, např. do cenných papírů, jejichž výnos je odvozen od vývoje kapitálových trhů, do konvertibilních dluhopisů, a prioritních akcií. Nejvyšší zastoupení v portfoliu zauímají sektory finance, energetika a telekomunikace a země jako je Polsko, Maďarsko a Česko.

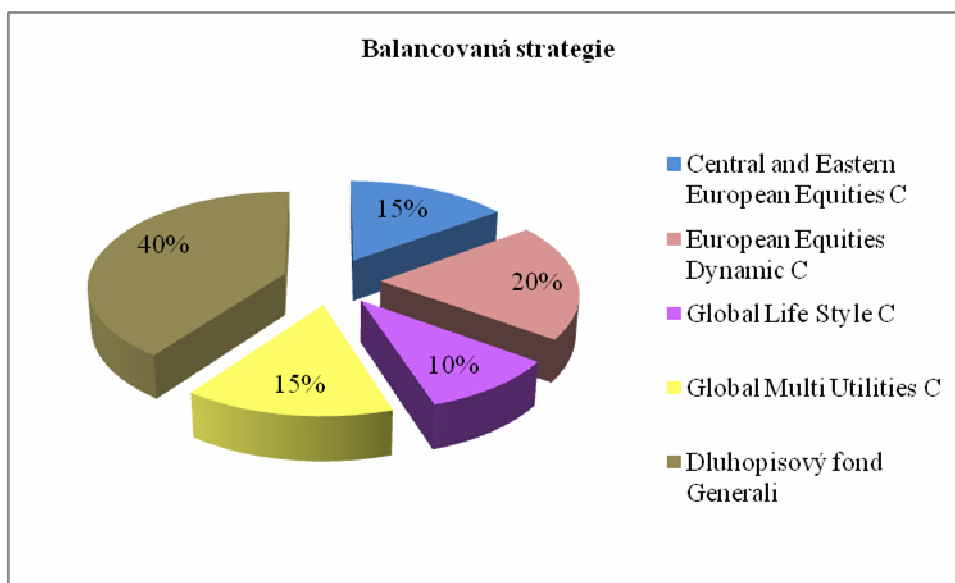
European Equities Dynamic C je evropský akciový fond, který je orientovaný převážně na akcie společností kótovaných na burzách členských zemí OECD. Je také nabízena možnost investování do cenných papírů, jejich výnos je odvozen od vývoje kapitálových trhů, do konvertibilních dluhopisů, či prioritních akcií. Nejvyšší zastoupení v portfoliu představují sektory finance, energetika, zdravotnictví a spotřeba (necyklická) a země Velká Británie, Francie a Německo.

Akciový fond Generali je českým akciovým fondem a prostředky tohoto fondu jsou investovány zejména do akcií. Je investováno především na domácím trhu do akcií fundamentálně silných a perspektivních společností. Stabilizující částí portfolia tohoto fondu jsou v menší míře dluhopisy a nástroje peněžního trhu. Nejvíce jsou zastoupeny sektory finance, farmacie a energetika.

Global Multi Utilities C je světový fond akcií. Prostředky tohoto fondu jsou investovány zejména do společností, které se zaměřují na zpracování omezených přírodních surovin a působí v primárním sektoru energetiky, spotřeby, telekomunikací po celém světě. Nejvyšší zastoupení v portfoliu představují země jako USA, Anglie, Německo a Francie a k nejčastěji zastoupeným sektorům patří energetika, telekomunikace a spotřeba.

V rámci *Dluhopisového fondu Generali* je investováno převážně do dluhopisů a ostatních cenných papírů s pevným výnosem. Většina portfolia je tvořena pevně úročenými eurobondy, což jsou zahraniční cenné papíry nenominované v české měně a emitované zpravidla nadnárodními bankami s vyšším stupněm ratingu, než má Česká republika. Nejčastěji jsou zastoupeny euroobligace, státní dluhopisy a termínované vklady.

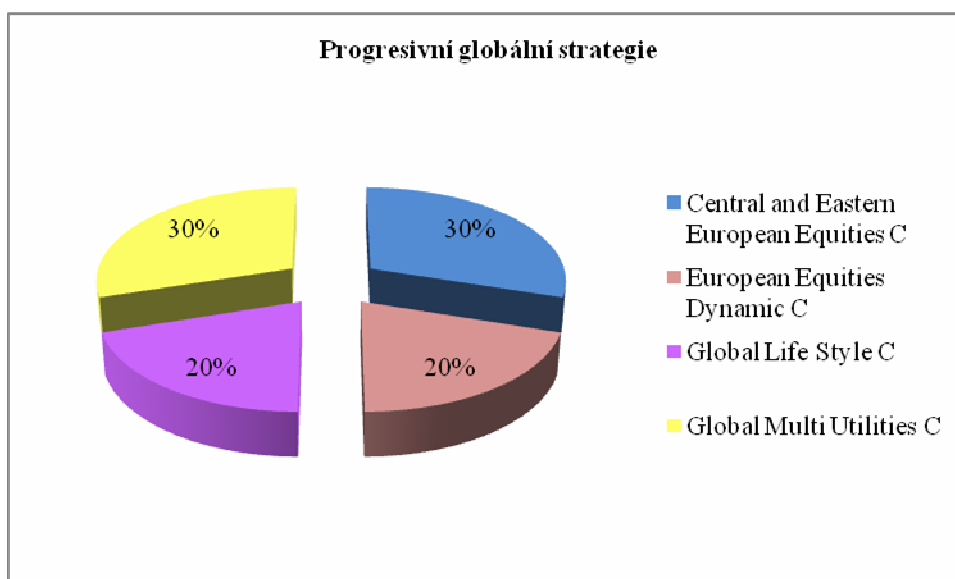
Obr. 2.2: *Balancovaná (smíšená) strategie*

Zdroj: interní materiál Generali Pojišťovny, a.s.

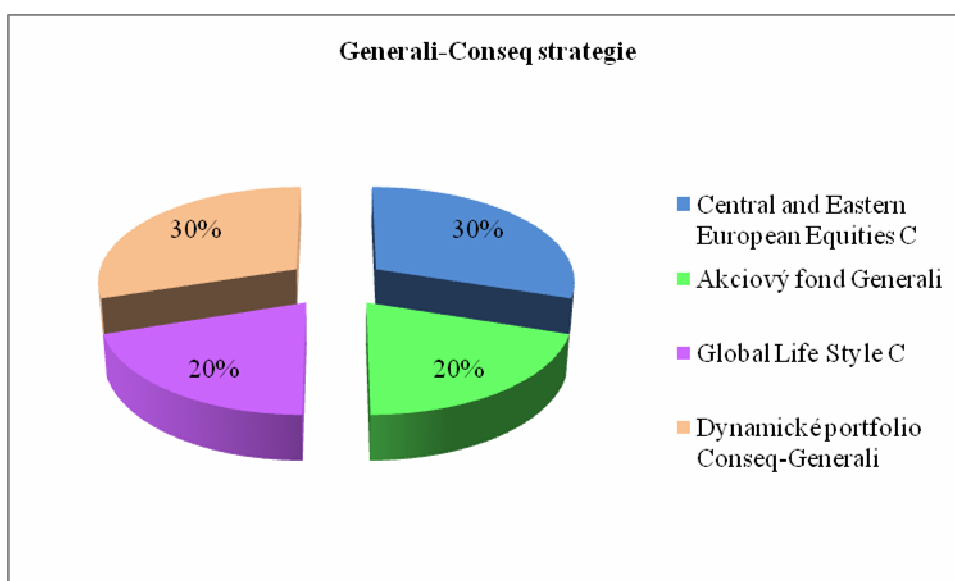
Global Life Style C je světovým akciovým fondem, jehož prostřednictvím je investováno do akcií společností, jež podnikají v sektoru spotřeby a trendu životního stylu po celém světě. Cílem je generovat zhodnocení kapitálu v dlouhém období s orientací na středně a dlouhodobý vývoj sektorů. Nejvýznamnější postavení mají USA, Anglie, Švýcarsko Francie a v případě sektorů se jedná o potravinářský průmysl, maloobchod a zboží dlouhodobé spotřeby.

Obr. 2.3: *Progresivní globální strategie*

Zdroj: interní materiál Generali Pojišťovny, a.s.

Obr. 2.4: *Generali-Conseq strategie*

Zdroj: interní materiál Generali Pojišťovny, a.s.

Prostřednictvím *Dynamického portfolio Conseq-Generali* je alokována většina svěřených prostředků do akciových fondů. Cílem je dosahovat maximálního výnosu v dlouhodobém horizontu a současně diverzifikovat výrazné výkyvy jednotlivých akcií, či sektorů. Portfolio je alokováno nejen do fondů Conseq Invest a.s., ale také do fondů BNP Paribas Zaset Management a Franklin Templeton Investments.

Výsledky těchto strategií jsou dlouhodobě příznivé a převyšují míru inflace. Výsledky zhodnocení za poslední rok k 31. 10. 2007 jsou následující. Central and Eastern European Equities C (34,63 %), European Equities Dynamic C (9,89 %), Global Life Style C (6,30 %) a Global Multi Utilities C (25,4 %).²⁰

2.2 FINANCE LIFE - Uniqa

Investiční životní pojištění Finance Life obsahuje složku rizikovou, která slouží k ochraně proti nepříznivým životním situacím a složku ke zhodnocení úspor. Pojišťovna Uniqa nabízí pojistníkovi v rámci produktu Finance Life volbu investičního programu. Jedná se o čtyři programy (Stabil, Plus, Extra a Equity) lišící se předpokládanou výší zhodnocení a mírou rizika, s níž je investice spojena.

Spodní věková hranice pojištěného není pro uzavření IŽP Finance Life v podstatě omezena, na rozdíl od horní věkové hranice, která je 70 let. Minimální výše pojistného je 500 Kč měsíčně, tj. 6 000 Kč ročně. Minimální pojistná doba je u produktu Finance Life v délce 5 let.

Pojistníkům je nabízena možnost připojištění. Pomocí připojištění tak lze krýt rizika plné invalidity, či umožnit splácet hypoteční úvěr v období dlouhodobé pracovní neschopnosti. Novinkou je nástroj k utlumení rizika ztráty způsobené propadem akciových trhů ke konci pojištění. Jedná se o postupné automatické převádění příslušné části podílových jednotek z dynamičtějších programů do dluhopisového portfolia Stabil, aby se předešlo ztrátě z důvodu výkyvů kurzů akcií v posledních letech trvání pojištění.

2.2.1 Investiční programy

Pojistník si může zvolit pro zhodnocení svých prostředků jeden ze čtyř investičních programů. Jedná se o investiční programy Stabil, Plus, Extra a Equity.

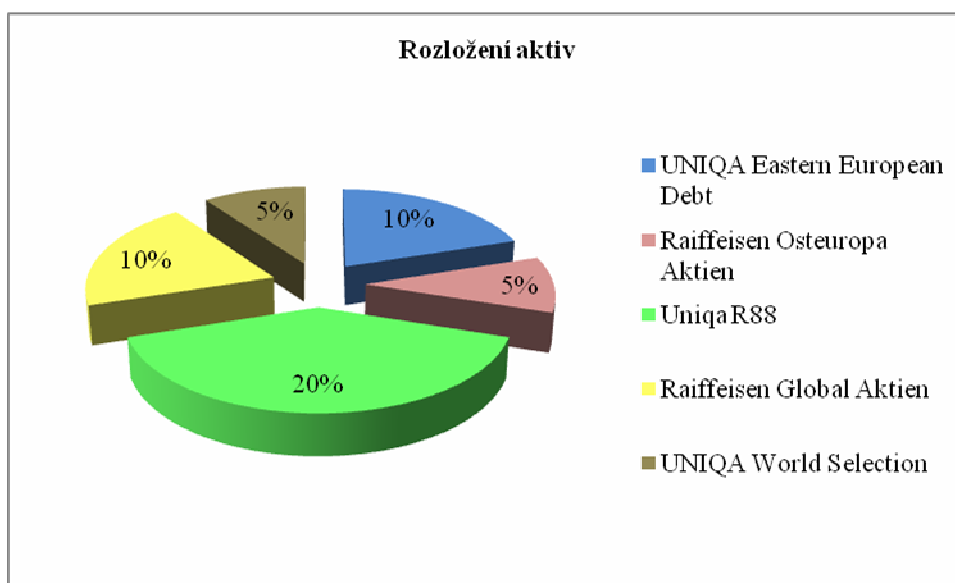
Investiční program Stabil je složen zejména z investic do korunových dluhopisů vysoké bonity. Program Stabil je zaměřen na emise se splatností do deseti let. Fondy v tomto programu profitují jak z odborné analýzy ekonomického prostředí jednotlivých emitentů dluhopisů, tak i ze srovnávací analýzy vývoje výnosů mezi jednotlivými dluhopisy. Vhodný pro investory, kteří preferují minimální riziko.

Investiční program Plus představuje smíšené portfolio složené z akcií a dluhopisů. Podíl akcií však nesmí překročit 50 % z celkových vložených prostředků.

²⁰ www.zlatakoruna.info/nprod.php?is=11&ip=234

Portfolio je spravováno jak v české, tak v zahraniční měně. Tento program je vhodný pro investory, kteří jsou ochotni podstoupit určité riziko, které vyplývá zejména z vývoje kurzů akcií a směnného kurzu české koruny. V Příloze č. 6 jsou uvedeny předpokládané výše odkupného při zvoleném investičním programu Plus. Aktuální podíl akcií k 31. 1. 2008 představuje 40 %. Akciová složka představuje 10 % akcií zemí střední a východní Evropy, 10 % globálních akcií a 20 % evropských akcií. Český dluhopisový program investuje zejména do státních dluhopisů ČR, 10 % investuje do dluhopisů stredo- a východoevropských zemí. Rozložení aktiv je uvedeno v Obr. 2.5.

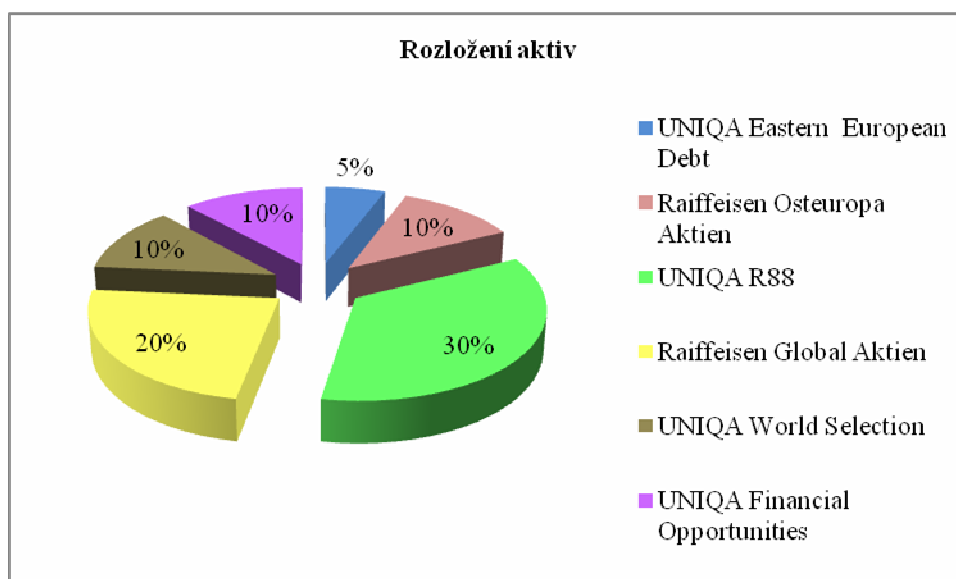
Obr. 2.5: Rozložení aktiv v investičním programu Plus

Zdroj: www.uniqa.cz

Investiční program Extra představuje portfolio složené převážně z akcií (max. 95 %), a z menší části je tvořen dluhopisovými fondy. K 31. 1. 2008 představuje podíl akcií 80 %. Z toho je 30 % investováno do evropských akciových fondů, 20 % do akciových fondů s globálním polem působnosti a 10 % je investováno do akcií střední a východní Evropy. Je vhodný zejména pro ty investory, kteří očekávají vyšší míru zhodnocení, a kteří jsou ochotni podstoupit vyšší riziko. Rozložení aktiv tohoto programu je zachyceno v Obr. 2.6.

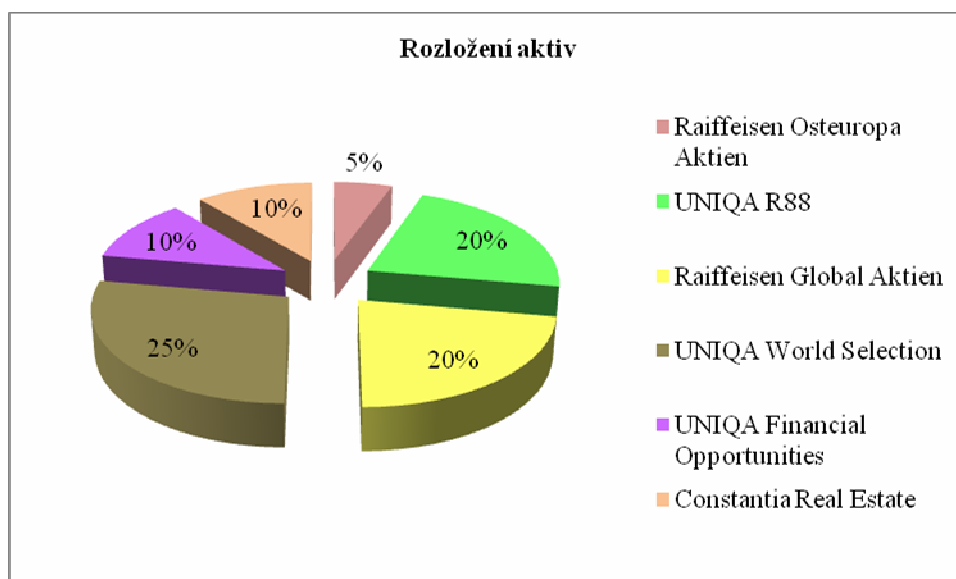
Obr. 2.6: Rozložení aktiv v investičním programu Extra

Zdroj: www.uniqua.cz

Investiční program Equity je orientovaný výhradně na investice do akciových fondů. Vhodný pro investory, kteří již mají s investováním nějaké zkušenosti, protože vyšší míra zhodnocení je zde spojena s velkou mírou rizika. Pro snížení rizika lze alokovat až 20 % svěřených prostředků do fondů peněžního trhu. Rozložení aktiv programu Equity je zachyceno v Obr. 2.7.

Obr. 2.7: Rozložení aktiv v investičním programu Equity

Zdroj: www.uniqua.cz

Výkonnost výše uvedených investičních programů k 29. 2. 2008 je zachycena v Tab. 2.3.

Tab. 2.3: Výkonnost investičních programů produktu Finance Life

Výkonnost (v %)	Od založení fondu (tj. od 16. 6. 2004, Equity od 1. 11. 2006)	Za uplynulý rok	Za uplynulých 6 měsíců	Za uplynulé 3 měsíce	Za poslední měsíc (únor 2008)
Stabil	11,16	- 0,66	0,52	0,41	- 0,03
Plus	12,52	- 9,93	- 8,91	- 6,29	- 1,69
Extra	10,23	- 17,01	- 16,24	- 11,61	- 2,59
Equity	- 15,89	- 20,42	- 18,67	- 12,42	- 2,26

Zdroj: www.uniqua.cz (vlastní úprava)

2.3 INVESTOR PLUS – ING Nationale-Nederlanden

Produkt Investor Plus je určen pro ty, kteří splňují podmínku věku 15 – 62 let s cílem efektivně vytvořit kapitál na důchodové období s možností zabezpečení své rodiny. Pojistná doba je stanovena minimálně na 3 roky, maximálně však 50 let, tj. do věku 65 let pojistníka. Kapitálová hodnota je vyplacena po uplynutí pojistné doby přímo pojištěnému nebo v případě smrti pojištěného během trvání pojištění, je oprávněné osobě vyplacena kapitálová hodnota plus sjednaná pojistná částka.

Minimální pojistné v programu Investor představuje 400 Kč měsíčně, tj. 4 800 Kč ročně. Z důvodu možnosti maximálního daňového odpočtu je však optimální platit 12 000 Kč ročně. Mimořádné pojistné může pojistník vkládat kdykoliv během trvání programu Investor, minimální výše je však stanovena na 1 000 Kč.

U produktu existují možnosti připojištění v podobě zproštění od placení pojistného či připojištění pro případ smrti. V případě, že se pojistník dostane do jakýchkoliv potíží, je mu nabídnuta možnost přerušení placení pojistného. To je však možné nejdříve po čtyřech letech trvání programu.

Pojistníci, kteří mají právo na odbytné po dvou letech trvání programu Investor, také mohou uskutečňovat částečné výběry prostředků. Je-li tento částečný odkup vyšší než zaplacené pojistné, je rozdíl zdaněn 15 % sazbou daně z příjmu. Pokud však odkup nepřesáhne výši zaplaceného pojistného, žádná daň není stržena. Podíl na zisku vyplývá ze zvoleného fondu.

Pojistník má právo po dvou letech placení pojistného převést program do splaceného stavu. Tím pojistníkovi končí povinnost platit běžné pojistné, vkládat mimořádné pojistné je však povoleno. Jestliže pojistník přeruší placení, ale program trvá, a pokud nevybírá kapitál, nepřichází o výhodu již odečteného zaplaceného pojistného z daňového základu. Pokud je však program převeden do splaceného stavu, pak k datu převodu zanikají sjednaná připojištění.

Pojistník si sám volí finanční fond, do kterého budou jeho prostředky investovány. Má také právo jednou ročně na bezplatný převod všech nebo jen části podílových jednotek z jednoho fondu do druhého. Za další převody v témže roce jsou vybírány poplatky. Je převedena vždy stejná část počátečních i akumulčních jednotek. Prodejní cena podílové jednotky fondu je stanovena jako podíl hodnoty fondu a celkového počtu podílových jednotek tohoto fondu. Nákupní cena podílové jednotky je stanovena tak, aby rozdíl mezi nákupní a prodejní cenou činil 5 % nákupní ceny.

Při volbě umístění pojistného do finančních fondů je možné volit buď jednotlivé finanční fondy, které jsou uvedeny v kapitole 2.3.1, nebo tzv. investiční strategie (viz kapitola 2.3.2), které sestavil pojistitel z finančních fondů.

Ve výroční zprávě ING pojišťovny, a.s. za rok 2006 je uvedeno, že v tomto roce došlo k nárůstu prodejů produktu Investor Plus o 56 % a objem ročního pojistného vzrostl o 72 %. K 31. 12. 2006 si životní pojištění Investor Plus sjednalo 150 000 klientů.

Předpokládaný vývoj kapitálu v programu Investor Plus je zachycen v Příloze č. 7. Přehled poplatků, které jsou spojeny s tímto produktem, je uveden v Příloze č. 8. Pro srovnání je v Příloze č. 9 zachyceno porovnání předpokládaného vývoje kapitálu v programu Investor Plus a v Penzijním připojištění.

2.3.1 Charakteristika fondů

V rámci IŽP Investor Plus mohou pojistníci investovat své prostředky do různých fondů. Jedná se o Fond obligací, Globální akciový fond, Fond českých akcií, Český Click fond, Smíšený fond, Fond flexibilních investice a Fond dividendové strategie.

Prostřednictvím *Fondu obligací* jsou prostředky investovány do ING Českého fondu obligací, který je založen na kvalitních, likvidních obligacích v českých korunách.

Prostřednictvím *Fondu dividendové strategie* jsou prostředky investovány do ING Invest Global High Dividend fondu. Portfolio je rozloženo do mezinárodních akcií, jejichž dividendový výnos je vyšší než tržní průměr.

Ve *Smíšeném fondu* jsou prostředky investovány do ING Českého fondu obligací a do ING Českého akciového fondu. Portfolio ING Českého fondu obligací je rozloženo do kvalitních, likvidních obligací v českých korunách. Portfolio ING Českého akciového fondu je tvořeno akciemi, které se obchodují na českém (min. 51 % aktiv fondu), maďarském, polském a slovenském akciovém trhu.

V rámci *Fondu flexibilních investic* je investováno do ING Českého fondu peněžního trhu, který je založen na přísně diverzifikovaném portfoliu vysoce kvalitních dluhových nástrojů v českých korunách.

Prostřednictvím *Českého Click fondu* jsou prostředky investovány do ING Czech Continuous Click Fund, který investuje nejméně 90 % svého portfolia do maximálně bezpečných nástrojů peněžního trhu, jako jsou státní pokladniční poukázky a státní dluhopisy s nízkou dobou do splatnosti. Zbytek je investován do call opcí na index Eurostoxx 50.

V rámci *Fondu českých akcií* jsou prostředky investovány do ING International Českého akciového fondu, který umožňuje zhodnocení kapitálu prostřednictvím investic do významných etablovaných společností z různých sektorů, jejichž akcie jsou obchodovány na českém, maďarském, polském a slovenském akciovém trhu. Do akcií obchodovaných na pražské Burze cenných papírů nebo na jiném regulovaném českém trhu investuje fond minimálně 51 % svých aktiv.

V *Globálním akciovém fondu* jsou prostředky investovány do ING Invest World fondu, který je založen na diverzifikovaném portfoliu akcií s vysokou kapitalizací a obchodovaných na oficiálních světových burzách.

Výkonnost jednotlivých fondů k 29. 2. 2008 je zachycena v Tab. 2.4.

Tab. 2.4: Výkonnost fondů produktu Investor Plus

Výkonnost (v %)	Datum založení fondu	Od založení fondu	Za uplynulý rok	Za uplynulých 6 měsíců	Za poslední měsíc
Fond obligací	7. 4. 1997	4,24	- 3,12	- 0,33	- 0,46
Fond dividendové strategie	11. 5. 2005	- 5,98	- 24,00	- 19,85	- 3,04
Smíšený fond	7. 4. 1997	6,45	- 4,87	- 4,72	- 0,15
Fond flexibilních investic	16. 4. 1998	1,25	0,80	0,32	0,09
Český Click fond	23. 10. 2000	- 0,55	- 1,56	- 3,96	- 0,19
Fond českých akcií	1. 10. 2004	11,60	- 9,42	- 16,23	1,09
Globální akciový fond	4. 12. 2000	- 10,81	- 18,89	- 16,20	- 1,32

Zdroj: www.ing.cz (vlastní úprava)

2.3.2 Investiční strategie

Pojistník má na výběr ze tří investičních strategií, které jsou nabízeny v rámci tohoto produktu. Jedná se o Konzervativní strategii, Vyváženou strategii a Dynamickou strategii.

První strategií je *Konzervativní strategie*, která představuje 30 % fondu flexibilních investic a 70 % fondu obligací.

Vyvážená strategie obsahuje 10 % fondu flexibilních investic, 10 % fondu světových akcií, 20 % fondu českých akcií a 60 % fondu obligací.

Třetí možnou strategií je *Dynamická strategie*, která představuje 25 % fondu světových akcií, 45 % fondu českých akcií a 30 % fondu obligací.

Výkonnost jednotlivých investičních strategií k 29. 2. 2008 je uvedena v Tab. 2.5.

Tab. 2.5: Výkonnost investičních strategií produktu Investor Plus

Výkonnost (v %)	Od založení fondu	Za uplynulý rok	Za uplynulých 6 měsíců	Za poslední měsíc
Konzervativní strategie	- 0,40	- 1,95	- 0,13	- 0,29
Vyvážená strategie	1,54	- 5,57	- 5,03	- 0,18
Dynamická strategie	3,87	- 9,90	- 11,45	0,02

Zdroj: www.ing.cz (vlastní úprava)

2.4 SPOŘICÍ ŽIVOTNÍ PLÁN – pojišťovna Aviva

Investiční životní pojištění Spořicí životní plán je zaměřeno především na dlouhodobé vytváření spořicí složky pojištění. S jeho pomocí lze vytvořit finanční rezervu na důchodové období. Výnosnost tohoto pojištění pojistník ovlivňuje volbou z několika programů investování, které se liší mírou rizika a výnosností. Investiční programy lze změnit kdykoliv během trvání pojištění.

Vstupní věk pojistníka je omezen pouze shora, a to věkem 65 let. Minimální výše pojistného je u tohoto produktu 10 000 Kč ročně (tj. 833,33 Kč/měsíčně). Pojistná doba je omezena spodní hranicí v délce 5 let.

Pojišťovna Aviva nabízí v rámci produktu širokou škálu možných připojištění. Jedná se např. o připojištění pro případ závažných onemocnění, připojištění pro případ trvalé plné invalidity, připojištění pro případ smrti úrazem, atd.

2.4.1 Investiční programy

Pojišťovna Aviva nabízí v rámci tohoto produktu šest základních programů investování. Jedná se o program Peněžní trh, program Dluhopisy, program Nemovitosti komerční, program Nemovitosti rezidenční, program Akcie středoevropské a program Akcie globální. Každý program je zaměřen na jeden typ podkladových aktiv. Jedná se o nástroje peněžního trhu, dluhopisy a ostatní cenné papíry s pevným výnosem, akcie a ostatní cenné papíry s proměnlivým výnosem, nemovitosti. Kombinaci těchto programů si volí pojistník sám.

Peněžní trh je jedním z nabízených investičních programů. Finanční prostředky jsou uloženy v termínovaných vkladech, případně dalších instrumentech peněžního trhu. Cílem programu je dosahování stabilního růstu bez cenových výkyvů.

Dluhopisy jsou dalším investičním programem, kde je investováno do státních dluhopisů a dluhopisů emitovaných významnými společnostmi finanční, průmyslové a obchodní sféry.

Program *Nemovitosti komerční* je zaměřen zejména na investice do komerčních nemovitostí, jako jsou kanceláře, průmyslové budovy, logistická centra, maloobchodní sklady, hotely a jiná rekreační zařízení. Část portfolia může být tvořena cennými papíry vázanými na nemovitosti. V roce 2007 je tento program představován otevřeným podílovým fondem European Property Fund, který je zaměřen na investice do komerčních nemovitostí v rámci zemí Evropské unie a Švýcarska.

V rámci programu *Nemovitosti rezidenční* je investováno zejména do rezidenčních nemovitostí, u kterých je předpoklad budoucího růstu jejich hodnoty. Část portfolia může být tvořena cennými papíry vázanými na nemovitosti. Převážně je investováno do obytných domů situovaných v centrech velkých měst a dalších atraktivních lokalitách. V roce 2007 je představován otevřeným podílovým fondem Tri Investments European Residential Property Fund, který je zaměřen na investice do rezidenčních nemovitostí na území Evropské unie a jejích kandidátských zemí, zejména střední a východní Evropy.

Program *Akcie střeoevropské* je tvořen investicemi do akcií nebo akciových indexů a akciových fondů obchodovaných na burzách střední a východní Evropy s převládajícím zaměřením na Českou republiku. Cílem programu je dosahovat výraznější výnosy v dlouhém období.

Prostřednictvím programu *Akcie globální* je investováno do světových akcií, akciových indexů a fondů. Cílem je v dlouhém období dosažení výraznějších výnosů, je však třeba brát na zřetel vyšší riziko, které souvisí s kolísáním cen akcií, a tím i cen podílových jednotek tohoto programu.

Výkonnost jednotlivých programů ke 2. 4. 2008 je uvedena v Tab. 2.6.

Tab. 2.6: Výkonnost programů produktu Spořicí životní plán

Výkonnost (v %)	Datum založení programu	Od založení programu	Za uplynulý rok	Za uplynulých 6 měsíců	Za poslední měsíc
Peněžní trh	3. 11. 1997	45,82	2,11	1,28	0,24
Dluhopisy	3. 11. 1997	46,81	- 0,29	- 0,06	- 0,34
Nemovitosti komerční	1. 3. 2007	- 13,14	- 10,53	- 8,76	- 0,38
Nemovitosti rezidenční	1. 3. 2007	- 8,68	- 8,79	- 9,69	- 0,33
Akcie střeoevropské	1. 3. 2007	- 6,88	- 11,68	- 16,79	- 0,86
Akcie globální	1. 3. 2007	- 21,90	- 24,19	- 27,00	- 5,22

Zdroj: www.aviva-pojistovna.cz (vlastní úprava)

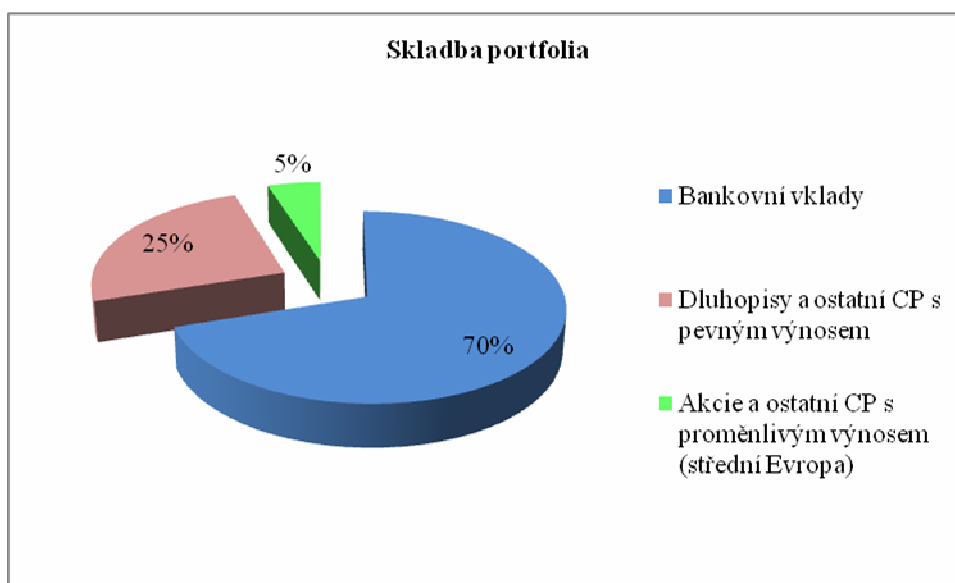
2.4.2 Profilové programy investování

Jestliže si pojistník neví rady s výběrem vhodného programu investování, nebo není příliš znalý v oblasti investic, pak jsou mu nabízeny tři typy profilových programů

investování. Jedná se o Konzervativní program, Kombinovaný program a Dynamický program. V těchto programech lze strukturu aktiv měnit v závislosti na vývoji finančních trhů.

V rámci *Konzervativního programu* je investováno zejména do investičních nástrojů s nízkou nebo střední mírou rizika. Jedná se především o depozita a další nástroje peněžního trhu, státní a podnikové dluhopisy. Do akcií je investováno max. 10 % prostředků. Riziko tohoto programu je nízké, proto je doporučen spíše investorům s averzí k riziku. Skladba portfolia je zachycena v Obr. 2.8.

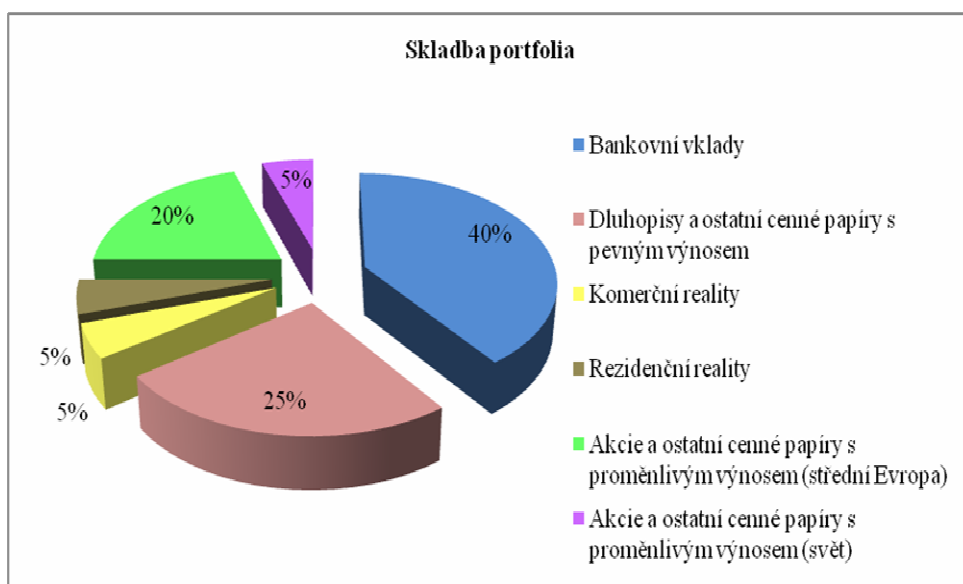
Obr. 2.8: Skladba portfolia Konzervativního programu

Zdroj: www.aviva.cz

Prostřednictvím *Kombinovaného programu* je investováno do rizikovějších instrumentů, než v rámci Konzervativního programu. Maximálně 40 % prostředků Kombinovaného programu je investováno do akcií, většina prostředků (minimálně 60 %) je však investována do bankovních vkladů, dluhopisů apod. V rámci Kombinovaného programu je vyšší riziko investování. Skladbu portfolia k datu 14. 3. 2008 zachycuje Obr. 2.9.

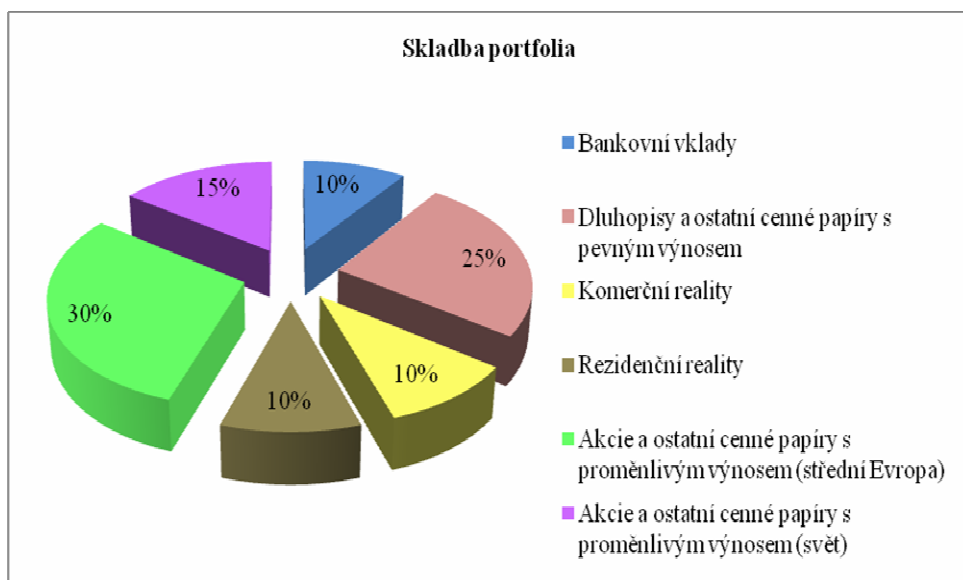
Obr. 2.9: Skladba portfolia Kombinovaného programu

Zdroj: www.aviva.cz

V *Dynamickém programu* je investováno až 70 % prostředků do akcií. Zbývající část je investována do bankovních vkladů, dluhopisů, apod. Tento program je charakteristický vysokým rizikem investování. Skladba portfolia k tomuto datu je znázorněna v Obr. 2.10.

Obr. 2.10: Skladba portfolia Dynamického programu

Zdroj: www.aviva.cz

Výkonnost jednotlivých investičních programů ke 2. 4. 2008 zachycuje Tab. 2.7.

Tab. 2.7: Výkonnost profilových programů investování produktu Spořicí životní plán

Výkonnost (v %)	Za uplynulý rok	Za uplynulých 6 měsíců	Za poslední měsíc
Konzervativní	0,86	0,02	0,05
Kombinovaný	- 3,68	- 5,30	- 0,41
Dynamický	- 8,82	- 11,01	- 1,10

Zdroj: www.aviva-pojistovna.cz (vlastní úprava)

2.5 PERSPEKTIVA 3BN – Kooperativa pojišťovna, a.s.

Jedná se o vysoce variabilní produkt, ve kterém pojistník sám rozhoduje o své aktuální pojistné ochraně a spořicí složce pojištění. Předmětem pojištění může být buď dožití se určitého věku, nebo pojištění pro případ smrti. V případě dožití se určitého věku pojistník obdrží hodnotu svého účtu. Pokud by se jednalo o pojištění pro případ smrti, pak pojišťovna v případě smrti pojištěného vyplátí sjednanou pojistnou částku a aktuální hodnotu účtu oprávněné osobě.

Vstupní věk pojistníka je 18 až 65 let. Minimální doba pojištění je stanovena ve výši deseti let. Pojistná doba je taktéž stanovena na minimální délku deseti let, maximálně však do věku 75 let.

Minimální výše pojistného je stanovena částkou 500 Kč měsíčně. Minimální výše mimořádného pojistného je 10 000 Kč. Minimální pojistná částka pro případ smrti je 10 000 Kč. Částečný odkup z individuálního účtu pojistníka je možný po 3 letech trvání pojištění.

Vstupní poplatek je u daného produktu ve výši 0,8 % z prvního ročního pojistného. Tento poplatek je sráženo po celou dobu trvání pojištění, maximálně 20 let. Administrativní poplatek je ve výši 40 Kč měsíčně. Za přesun podílových jednotek je účtována částka ve výši 100 Kč.

V rámci produktu Perspektiva 3BN lze sjednat různá připojištění. Jedná se o úrazové připojištění, připojištění závažného onemocnění, připojištění pro případ pracovní neschopnosti či připojištění hospitalizace.

2.5.1 Investiční programy

Tento produkt nabízí tři investiční programy, které se liší poměrem rozložení investice do akcií a dluhopisů. Jedná se o Konzervativní program, Dynamický program a Progresivní program.

V rámci *Konzervativního programu* je investováno převážně do dluhopisových fondů se stabilním výnosem. Prostředky pojistníků jsou investovány do korunového fondu, jehož výkonnost je vázána na výkon fondu, investujícího v eurech. Doporučená délka investování je pět let. Dluhopisové fondy investují převážně do státních dluhopisů nebo dluhopisů akciových společností. Některé dluhopisové fondy investují do dluhopisů zahraničních podniků a států.

Prostřednictvím *Dynamického programu* je investováno jak do dluhopisových, tak do akciových fondů. Doporučená délka investování je minimálně sedm let. Z důvodu investování do akcií je v Dynamickém programu vyšší investiční riziko, než u předchozího fondu.

V rámci *Progresivního programu* je investováno převážně do akciových fondů. Doporučená délka investování je deset a více let.

Výkonnost jednotlivých programů k 24. 2. 2008 je uvedena v Tab. 2.8.

Tab. 2.8: Výkonnost programů produktu *Perspektiva 3BN*

Výkonnost (v %)	Od založení programu (tj. od 3. 11. 2004)	Za uplynulý rok	Za uplynulých 6 měsíců	Za uplynulé 3 měsíce	Za poslední měsíc
Konzervativní program	- 0,52	- 10,06	- 9,28	- 8,00	- 4,13
Dynamický program	5,32	- 13,74	- 12,34	- 10,82	- 3,89
Progresivní program	7,10	- 21,67	- 18,05	- 13,89	- 4,04

Zdroj: www.kooperativa.cz (vlastní úprava)

2.6 WÜSTENROT INVEST - Wüstenrot

IŽP Wüstenrot Invest je určeno pro ty, kteří kromě kvalitní pojistné ochrany požadují také možnost aktivně se podílet na rozhodování o způsobu investování prostředků, které svěřili pojišťovně.

Produkt Wüstenrot Invest mohou uzavřít lidé, kteří splňují podmínku věku 15 až 65 let. Pojišťovna vymezila minimální délku trvání smlouvy na 10 let. Maximální

délka trvání smlouvy je však do 70 let věku pojištěného. Nejnižší pojistnou částku, kterou lze v rámci tohoto produktu sjednat, pojišťovna stanovila ve výši 20 000 Kč.

V rámci pojištění jsou také nabízeny možnosti připojištění pro případ vážných onemocnění, úrazů, pracovní neschopnosti, invalidního důchodu či připojištění zproštění od placení pojistného.

Investiční životní pojištění Wüstenrot Invest nabízí několik možností, jak zhodnotit vložené finanční prostředky. Pojistník si může vybrat buď z několika investičních portfolií (viz kapitola 2.6.1) nebo může zvolit investiční program (viz kapitola 2.6.2).

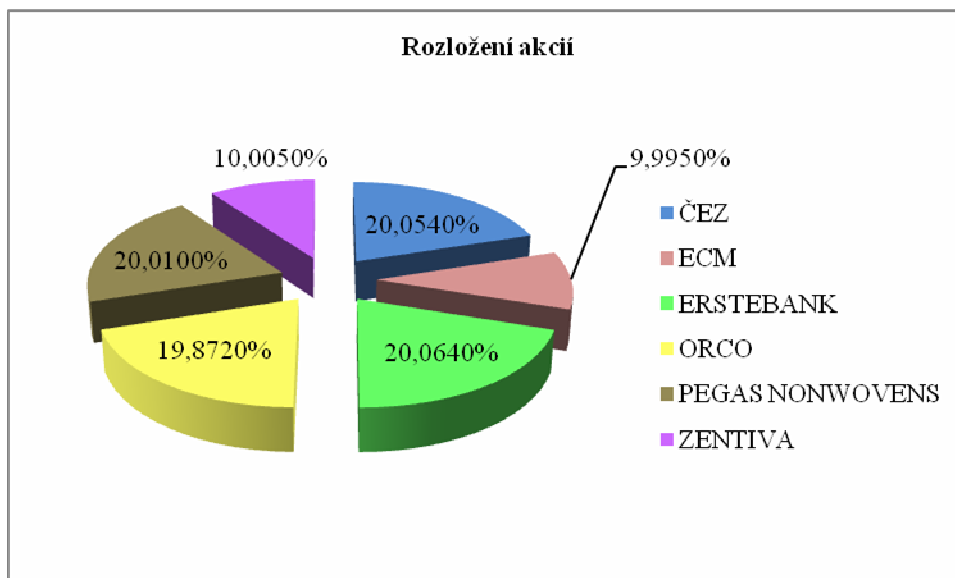
2.6.1 Charakteristika investičních portfolií

Pojišťovna Wüstenrot nabízí v rámci produktu Wüstenrot Invest čtyři druhy investičních portfolií. Pojistník si tedy může vybrat Dluhopisové portfolio, Smíšené portfolio, Fond W&W Duality Select Aktien Europa BWI nebo Fond W&W Dachfonds Global Plus BWI.

Dluhopisové portfolio představuje investování zejména do dluhopisů. Je vhodné především pro investory s averzí k riziku. Cílem tohoto portfolia je dosahování růstu tržní hodnoty portfolia při zachování co nejnižšího stupně rizikovosti. Dluhopisové portfolio je složeno z dluhopisů (85 %) a z nástrojů peněžního trhu (15 %).

Smíšené portfolio je složeno z dluhopisů (40 %), nástrojů peněžního trhu (10 %) a akcií (50 %). Je vhodné pro ty investory, kteří preferují bezpečný a jistý růst tržní hodnoty své investice, a současně chtějí participovat na vývoji akciového trhu. Dluhopisová složka portfolia zabraňuje možným cenovým výkyvům, které s sebou přináší investice do akcií. Cílem je růst hodnoty vložených prostředků při středním stupni finančního rizika. Rozložení akcií v tomto portfoliu zachycuje Obr. 2.11.

Obr. 2.11: Rozložení akcií ve smíšeném portfoliu

Zdroj: www.wustenrot.cz

Fond W&W Duality Select Aktien Europa BWI je vedený v eurech a finanční prostředky investuje do evropských společností, které mají dlouhodobě dobrou perspektivu. Preferovány jsou evropské akcie, které jsou buď výhodně oceněny, nebo vykazují silný růstový potenciál.

Fond W&W Dachfonds Global Plus BWI je taktéž veden v eurech a jedná se o „fond fondů“, jehož investování spočívá ve výběru osvědčených světových akciových fondů (Global)) a doplňkově investuje do čistě oborových a regionálních fondů (Plus) ve výši 15 %.

Výkonnost jednotlivých portfolií a ceny podílových jednotek platných k 21. 2. 2008 jsou uvedeny v Tab. 2.9.

Tab. 2.9: Výkonnost portfolií a ceny podílových jednotek produktu *Wüstenrot Invest*

Investiční portfolio	Prodejní cena	Nákupní cena	Výkonnost za poslední měsíc
Dluhopisové portfolio	1,000 CZK	1,053 CZK	- 0,482 %
Smíšené portfolio	0,876 CZK	0,922 CZK	- 0,495 %
Fond W&W Duality Select Aktien Europa BWI	38,12 EUR	40,03 EUR	3,813 %
Fond W&W Dachfonds Global Plus BWI	53,41 EUR	56,08 EUR	2,633 %

Zdroj: www.wustenrot.cz

2.6.2 Investiční programy

Pojistníkům, kteří chtějí investovat jiným způsobem než prostřednictvím fondů, jsou nabízeny investiční programy. Jedná se o Konzervativní program, Balancovaný program a Dynamický program.

Konzervativní program představuje investování do dluhopisového portfolia ve výši 75 % a 25 % je investováno do smíšeného portfolia.

Prostřednictvím *Balancovaného programu* jsou finanční prostředky investovány z 50 % do smíšeného portfolia, 25 % do W&W Dachfonds Global Plus BWI a zbylých 25 % je investováno do W&W Duality Select Aktien Europa BWI.

Dynamický program zahrnuje investování do smíšeného portfolia ve výši 25 %, a shodně po 37,5 % je investováno do W&W Dachfonds Global Plus BWI a W&W Duality Select Aktien Europa BWI.

3 Komparace vybraných produktů a výběr optimálního produktu pro konkrétní subjekt

Pro výběr optimálního produktu životního pojištění bylo nejprve provedeno dotazování obyvatel Moravskoslezského kraje týkající se problematiky životního pojištění. Cílem bylo zmapování povědomí veřejnosti o problematice životního pojištění a zjištění důvodů uzavření investičního životního pojištění některými respondenty. S těmito důvody je pak dále uvažováno v rámci výběru optimálního produktu pro konkrétní subjekt. IŽP chce uzavřít třicetiletý muž s pravidelným zdrojem příjmů, který má rodinu. Cílem je vybrat takový produkt, aby maximálně zabezpečil třicetiletého muže ve stáří (při dožití se věku) a současně, aby v případě smrti byly uhrazeny alespoň náklady pohřbu.

3.1 Dotazníkové šetření

Z důvodu rostoucí nabídky produktů životního pojištění na českém trhu byl proveden prostřednictvím dotazníku průzkum u obyvatel Moravskoslezského kraje. Dotazy byly zaměřeny na znalost životního pojištění, možností životního pojištění, které v současnosti existují.

3.1.1 Dotazník a cíle šetření

Hlavním cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, jak jsou vnímány pojišťovny na českém trhu, které nabízejí životní pojištění, zejména pak investiční životní pojištění. Dalším cílem provedeného šetření bylo zjištění důvodů, které respondenty vedly k uzavření investičního životního pojištění.

Dotazník byl distribuován osobně, čímž byla zajištěna plná návratnost. Dotazování se zúčastnilo celkem sto (ekonomicky aktivních) obyvatel Moravskoslezského kraje ve věku 18 a více let, z toho 50 mužů a 50 žen. Dotazování probíhalo v období prosinec 2007 až únor 2008. Dotazník je uveden v Příloze č. 10 a obsahuje celkem dvacet otázek. Jedná se o otázky uzavřené, pouze dvě z uvedených jsou otevřené. Odpovědi respondentů jsou následně zpracovány do tabulek v relativních a absolutních četnostech a zobrazeny pomocí grafů. Absolutní četnost vyjadřuje celkový počet odpovědí. Relativní četnost je získána vydělením absolutní četnosti celkovým počtem respondentů a převedením do procentního vyjádření.

3.1.2 Výsledky šetření

Respondenti odpovídali na dvacet otázek, přičemž u otázek č. 1 až 6, č. 8 a otázky č. 12, bylo možné zvolit více odpovědí. Jedná se o následující otázky:

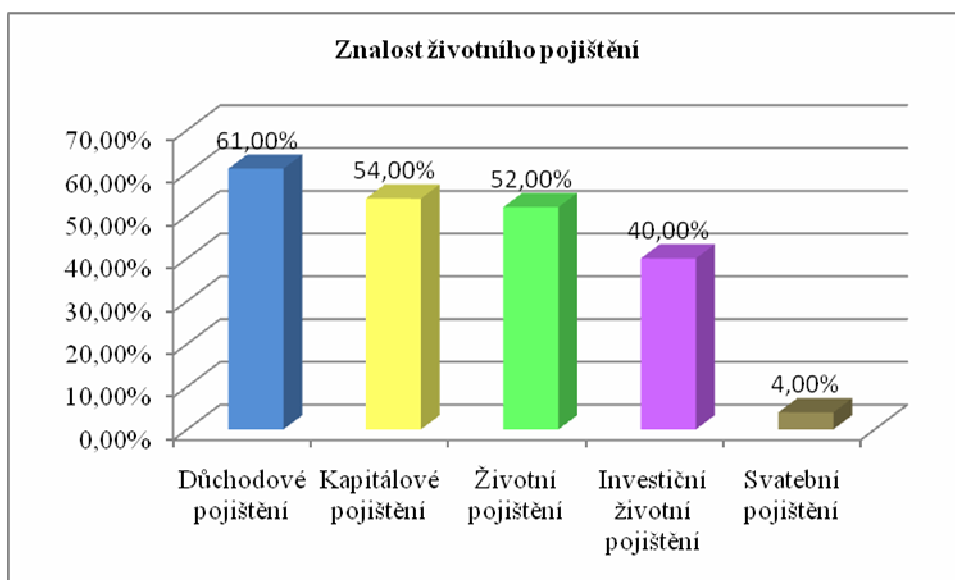
1. Jaké druhy životního pojištění znáte?
2. Jaké znáte pojišťovny, které nabízejí životní pojištění?
3. O kterých typech životního pojištění jste již slyšeli?
4. Kde převážně získáváte informace o nabídce produktů životního pojištění?
5. Podle čeho byste si vybrali životní pojištění?
6. Co je pro Vás hlavním důvodem pro uzavření životního pojištění?
7. Které pojištění si myslíte, že může více zhodnotit Vaše peníze (včetně příspěvků od státu, v případě penzijního připojištění)?
8. Máte uzavřené životní pojištění?
9. Služeb, které pojišťovny využíváte, v případě investičního životního pojištění?
10. Jaká je výše Vašich ročních výdajů na investiční životní pojištění?
11. Bojíte se investičního rizika?
12. Z jakého důvodu jste si uzavřeli investiční životní pojištění?
13. V případě, že jste uzavřeli investiční životní pojištění na základě návštěvy zástupce některé z pojišťoven ve Vašem domově, tak z jakého důvodu?
14. Pokud máte uzavřené investiční životní pojištění, tak jaké očekáváte průměrné roční zhodnocení?
15. Využíváte možnost slevy na dani z příjmů fyzických osob prostřednictvím životního pojištění, které činí až 12 000 Kč ročně?
16. Využíváte služeb finančního poradce?
17. Určitě jste již slyšel/a o připravované důchodové reformě. Zajímáte se nyní díky tomu o možnost zabezpečení se na stáří více než dříve?
18. Vaše pohlaví:
19. Váš věk:
20. Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

Odpovědi na výše uvedené otázky jsou hodnoceny pomocí tabulek a grafů v kapitolách 3.1.2.1 až 3.1.2.20, přičemž každá subkapitola odpovídá hodnocené otázce dle pořadí.

3.1.2.1 Znalost druhů životního pojištění

U dotazovaných respondentů je nejvíce známé důchodové životní pojištění, což uvedlo 61 % dotazovaných, na druhém místě bylo uváděno kapitálové životní pojištění (54 %) a s 52 % životní pojištění (bez rozdělení na ŽP pro případ smrti, či pro případ dožití). Svatební pojištění uvedli jen čtyři respondenti ze sta. Více jak 10 % respondentů za životní pojištění považují cestovní pojištění nebo úrazové pojištění, přestože patří do neživotního pojištění. Tři respondenti uvedli veřejné zdravotní pojištění jako jeden z druhů životního pojištění. Za kuriózní je považována odpověď jednoho respondenta, který za životní pojištění považuje pojištění motorových vozidel.

Obr. 3.1: Znalost životního pojištění

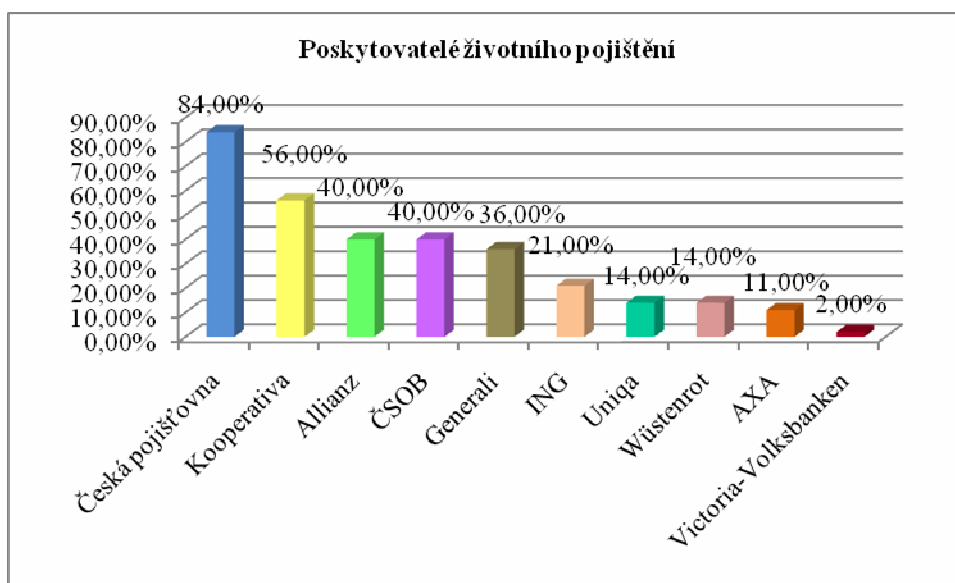
Tab. 3.1: Znalost životního pojištění

	Muži		Ženy		Celkem	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Důchodové pojištění	29	48 %	32	52 %	61	100 %
Kapitálové pojištění	30	56 %	24	44 %	54	100 %
Životní pojištění	26	50 %	26	50 %	52	100 %
Investiční ŽP	20	50 %	20	50 %	40	100 %
Svatební pojištění	4	100 %	0	0 %	4	100 %

3.1.2.2 Znalost poskytovatelů životního pojištění

Součástí otázky nebyly možnosti odpovědí, které by respondenti mohli využít. Cílem tedy bylo zjištění obecné znalosti poskytovatelů ŽP. Jednoznačně nejznámější pojišťovnou nabízející životní pojištění je Česká pojišťovna, kterou uvedlo 84 % dotazovaných. Druhou nejznámější pojišťovnou s 56 % je Kooperativa. Pojišťovnu Allianz a banku ČSOB, která také nabízí pojistné produkty, uvedlo 40 % dotazovaných respondentů.

Obr. 3.2: Poskytovatelé životního pojištění

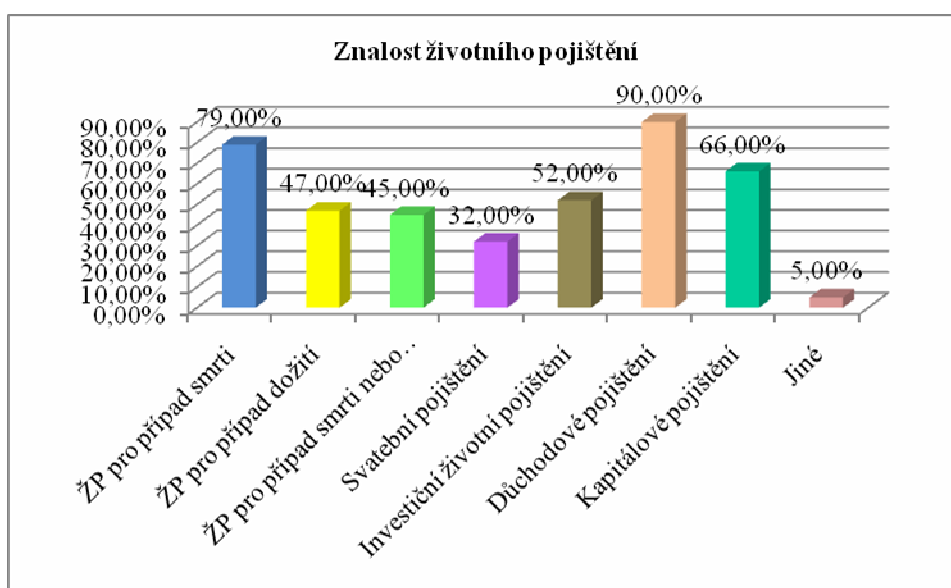
Tab. 3.2: Poskytovatelé životního pojištění

	Muži		Ženy		Celkem	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Česká pojišťovna	42	50 %	42	50 %	84	100 %
Kooperativa	26	46 %	30	54 %	56	100 %
Allianz	23	57 %	17	43 %	40	100 %
ČSOB	28	70 %	12	30 %	40	100 %
Generali	25	69 %	11	31 %	36	100 %
ING	15	71 %	6	29 %	21	100 %
Uniqa	7	50 %	7	50 %	14	100 %
Wüstenrot	8	57 %	6	43 %	14	100 %
AXA	8	73 %	3	27 %	11	100 %
Viktoria-Volksbanken	1	50 %	1	50 %	2	100 %

3.1.2.3 Znalost životního pojištění

Tato otázka byla do dotazníku zahrnuta záměrně, přestože je stejná, jako otázka č. 1, pouze s tím rozdílem, že v otázce č. 1, měli respondenti sami vypsát druhy životního pojištění. V otázce č. 3 již byly respondentům nabídnuty konkrétní druhy ŽP. 98 % respondentů odpovědělo v těchto dvou otázkách jinak. Zatímco v první otázce většina vyjmenovala jedno až tři druhy životního pojištění, ve otázce č. 3 málokdo označil méně než čtyři odpovědi. V této otázce bylo 90 % dotazovaných respondentů zaznamenáno jako nejznámější důchodové životní pojištění.

Obr. 3.3: Znalost respondentů životního pojištění

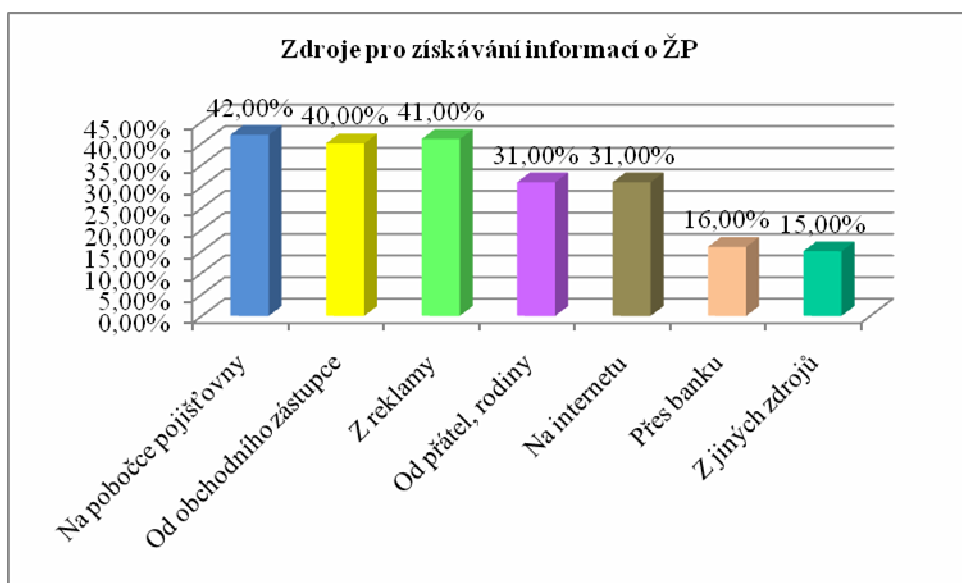
Tab. 3.3: Znalost respondentů životního pojištění

	Muži		Ženy		Celkem	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
ŽP pro případ smrti	44	56 %	35	44 %	79	100 %
ŽP pro případ dožití	28	60 %	19	40 %	47	100 %
ŽP pro případ smrti nebo dožití	25	56 %	20	44 %	45	100 %
Svatební pojištění	19	59 %	13	41 %	32	100 %
Investiční životní pojištění	25	48 %	27	52 %	52	100 %
Důchodové životní pojištění	47	52 %	43	48 %	90	100 %
Kapitálové životní pojištění	37	56 %	29	44 %	66	100 %
Jiné	3	60 %	2	40 %	5	100 %

3.1.2.4 Zdroje pro získávání informací o nabídce produktů ŽP

Z dotazování respondentů vyplynulo, že nejčastěji získávají informace ohledně produktů životního pojištění na pobočkách příslušných pojišťoven (42 %) a pouze o 1 % méně (41 %) odpověděli dotazovaní, že využívají informací z reklamy. Ženy nejčastěji získávají informace od přátel, rodiny (61 %) a od obchodního zástupce (60 %), zatímco muži preferují získávání informací na internetu (71 %) a z jiných zdrojů, než které byly uvedeny (67 %).

Obr. 3.4: Zdroje pro získávání informací o nabídce produktů životního pojištění

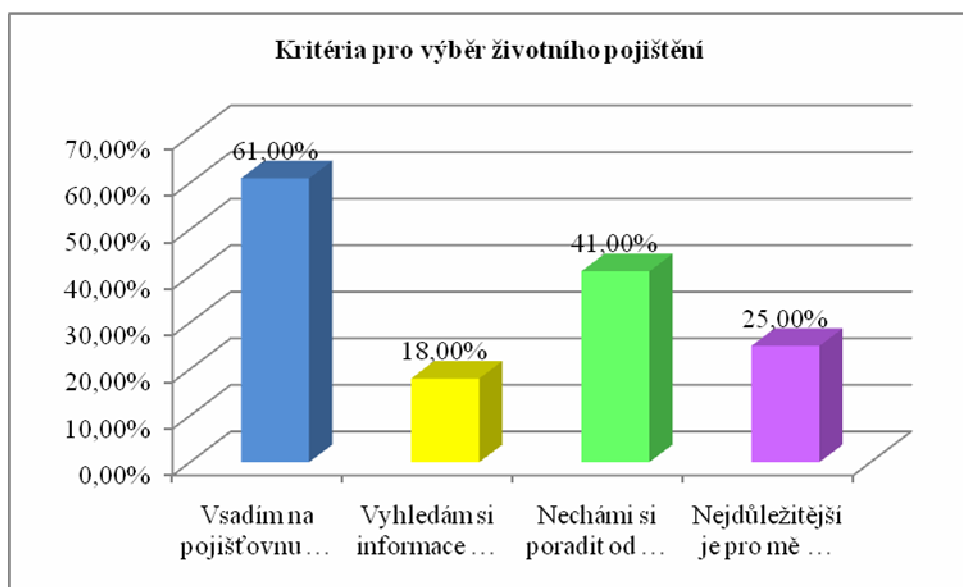
Tab. 3.4: Zdroje pro získávání informací o nabídce produktů životního pojištění

	Muži		Ženy		Celkem	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Na pobočce pojišťovny	23	55 %	19	45 %	42	100 %
Od obchodního zástupce	16	40 %	24	60 %	40	100 %
Z reklamy	17	41 %	24	59 %	41	100 %
Od přátel, rodiny	12	39 %	19	61 %	31	100 %
Na internetu	22	71 %	9	29 %	31	100 %
Přes banku (kvůli hypotéce)	9	56 %	7	44 %	16	100 %
Z jiných zdrojů	10	67 %	5	33 %	15	100 %

3.1.2.5 Důvody pro výběr životního pojištění

Dotazovaní respondenti odpověděli, že při výběru životního pojištění je pro ně v 61 % nejdůležitější pojišťovna, popř. banka, která dané pojištění nabízí. Pro 41 % dotazovaných je rozhodující rada od finančního poradce. Pro 61 % žen je důležitá rada finančního poradce a 49 % žen vsadí na pojišťovnu, které věří. Muži nejčastěji získávají informace v médiích (72 %) a pro 52 % mužů je nejdůležitější výnos.

Obr. 3.5: Zdroje pro získávání informací o nabídce produktů životního pojištění

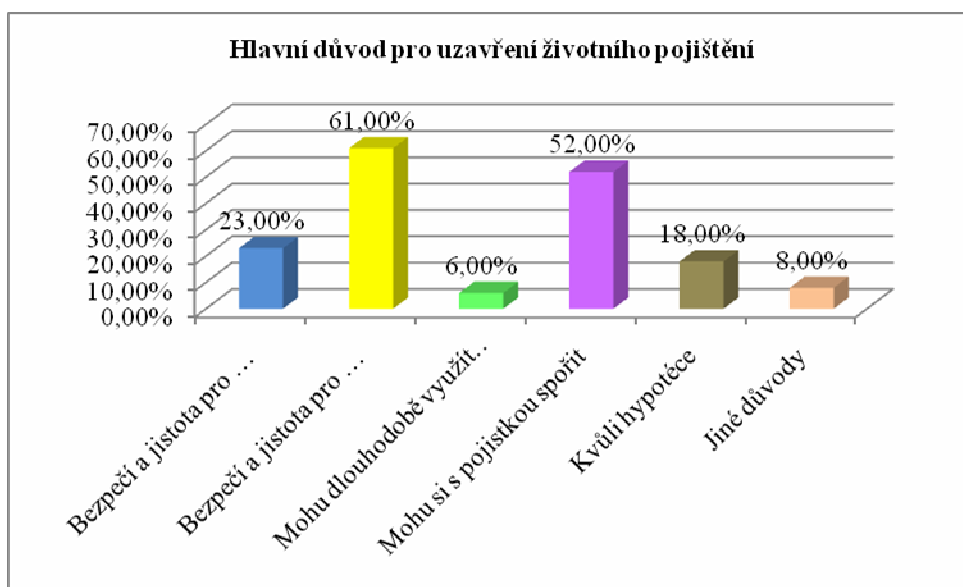
Tab. 3.5: Zdroje pro získávání informací o nabídce produktů životního pojištění

	Muži		Ženy		Celkem	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Vsadím na pojišťovnu/banku, které věřím	31	51 %	30	49 %	61	100 %
Vyhledám si informace v médiích	13	72 %	5	28 %	18	100 %
Nechám si poradit od finančního poradce	16	39 %	25	61 %	41	100 %
Nejdůležitější je pro mě výnos	13	52 %	12	48 %	25	100 %

3.1.2.6 Hlavní důvody pro uzavření životního pojištění

Nejčastějším důvodem pro uzavření životního pojištění je zabezpečení sebe a své rodiny (61 %). Dalším, poměrně častým, důvodem je možnost spoření (52 %). Muži a ženy preferují rozdílné důvody pro uzavření životního pojištění. Zatímco pro ženy je hlavním důvodem spoření (62 %), muži uvedli jiné důvody (88 %), než které byly nabídnuty. Jako další důvod pro uzavření životního pojištění považují ženy bezpečí a jistotu pro svou osobu (57 %) a pro muže je důvodem hypotéka (61 %).

Obr. 3.6: Výběr investičního životního pojištění – kritéria

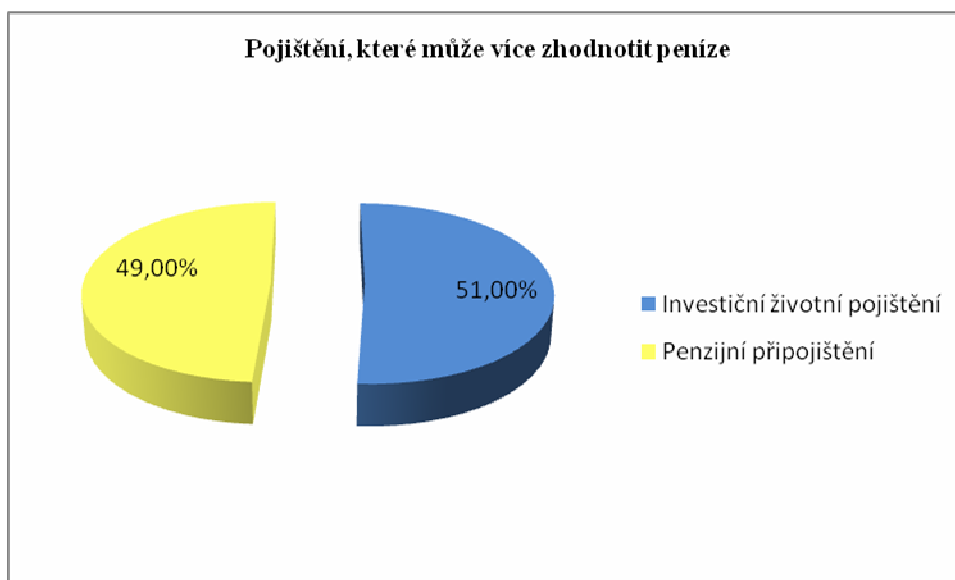
Tab. 3.6: Výběr investičního životního pojištění – kritéria

	Muži		Ženy		Celkem	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Bezpečí a jistota pro mou osobu	10	43 %	13	57 %	23	100 %
Bezpečí a jistota pro mne a mou rodinu	31	51 %	30	49 %	61	100 %
Mohou dlouhodobě využít volné finanční prostředky	3	50 %	3	50 %	6	100 %
Mohu si s pojistkou spořit	20	38 %	32	62 %	52	100 %
Kvůli hypotéce	11	61 %	7	39 %	18	100 %
Jiné důvody	7	88 %	1	12 %	8	100 %

3.1.2.7 Druh pojištění nabízející vyšší zhodnocení

Téměř polovina dotazovaných (49 %) je přesvědčena, že penzijní připojištění může více zhodnotit jejich prostředky. Pokud jsou bráni v úvahu pouze respondenti, kteří nemají uzavřené investiční životní pojištění, pak je vcelku pochopitelné, že nemají o investičním životním pojištění mnoho informací. Je však celkem překvapující odpověď dotazovaných, kteří mají uzavřené investiční ŽP, že penzijní připojištění lépe zhodnotí peníze než investiční ŽP. Všichni tito respondenti přitom uvedli, že mají finančního poradce, dle čehož lze předpokládat, že je tento finanční poradce informuje o všech výhodách a nevýhodách produktů a o alternativách, které mohou lépe zhodnotit jejich peníze.

Obr. 3.7: Pojištění, které může více zhodnotit peníze

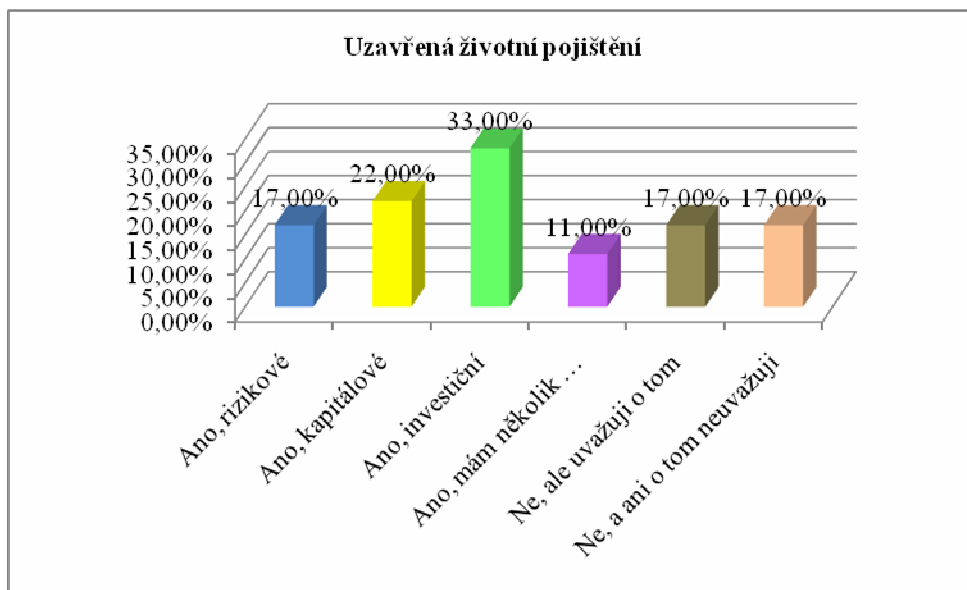
Tab. 3.7: Pojištění, které může více zhodnotit peníze

	Muži		Ženy	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Investiční ŽP	27	54 %	24	48 %
Penzijní připojištění	23	46 %	26	52 %
Celkem	50	100 %	50	100 %

3.1.2.8 Druhy uzavřených životních pojištění

Z dotazování vyplývá, že investiční životní pojištění se začíná „těšit“ popularitě. Z celkového počtu dotazovaných, má 33 % uzavřený právě tento druh pojištění. Kapitálové pojištění má uzavřeno „jen“ 22 %. To může být způsobeno tím, že tento druh pojištění není tak výnosný jako investiční ŽP.

Obr. 3.8: Druhy uzavřených životních pojištění

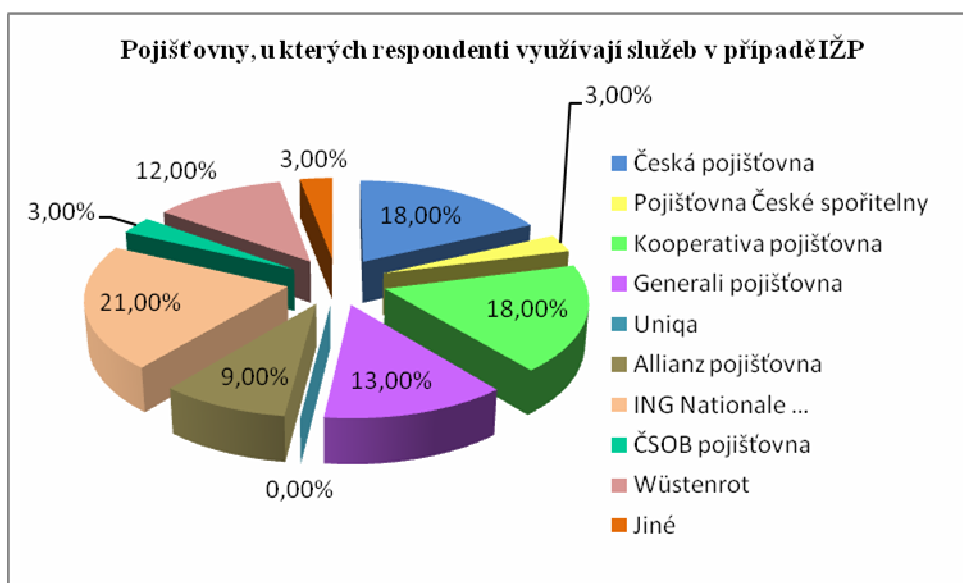
Tab. 3.8: Druhy uzavřených životních pojištění

	Muži		Ženy		Celkem	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano, rizikové	7	41 %	10	59 %	17	100 %
Ano, kapitálové	11	50 %	11	50 %	22	100 %
Ano, investiční	17	52 %	16	48 %	33	100 %
Ano, mám několik životních pojistek	0	0 %	11	100 %	11	100 %
Ne, ale uvažuji o tom	10	59 %	7	41 %	17	100 %
Ne, a ani o tom neuvažuji	10	59 %	7	41 %	17	100 %

3.1.2.9 Pojišťovny, u kterých jsou využívány služby v případě IŽP

Nejvíce respondentů má uzavřeno investiční životní pojištění u pojišťovny ING (21 %), České pojišťovny (18 %) a Kooperativy (18 %). Muži nejčastěji preferují pojišťovnu ING (29 %) následuje Česká pojišťovna a Generali pojišťovna (18 %). Ženy naopak volily nejčastěji Kooperativu (31 %), dále pak Českou pojišťovnu (19 %) a Wüstenrot životní pojišťovnu (19 %).

Obr. 3.9: Pojišťovny, u kterých respondenti využívají služeb v případě IŽP

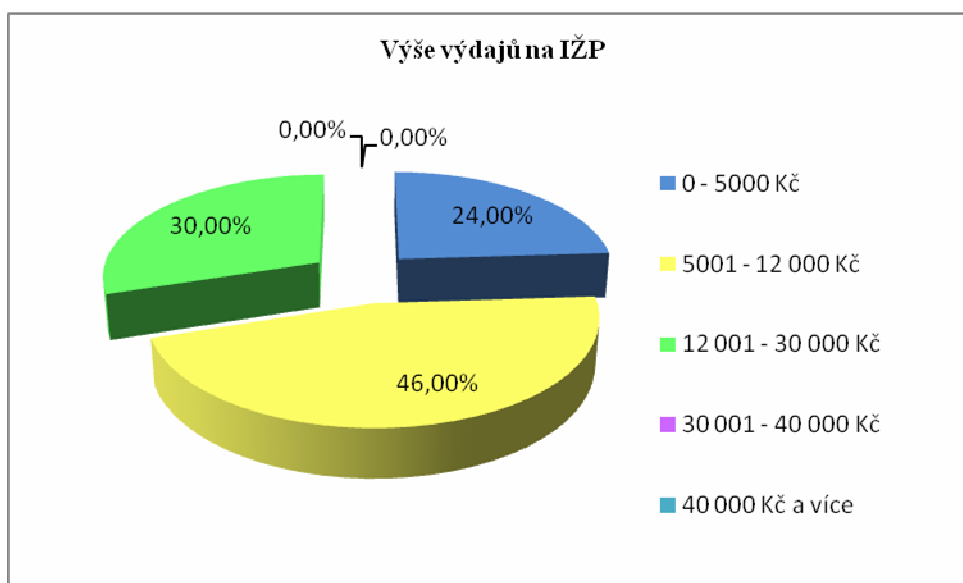
Tab. 3.9: Pojišťovny, u kterých respondenti využívají služeb v případě IŽP

	Muži		Ženy	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Absolutní četnost
Česká pojišťovna	3	18 %	3	19 %
Pojišťovna České spořitelny	0	0 %	1	6 %
Kooperativa pojišťovna	1	6 %	5	31 %
Generali pojišťovna	3	18 %	1	6 %
Uniqua	0	0 %	0	0 %
Allianz pojišťovna	2	11 %	1	6 %
ING	5	29 %	2	13 %
ČSOB pojišťovna	1	6 %	0	0 %
Wüstenrot životní pojišťovna	1	6 %	3	19 %
Jiné	1	6 %	0	0 %
Celkem	17	100 %	16	100 %

3.1.2.10 Výše ročních výdajů na IŽP

Téměř polovina respondentů (46 %), kteří mají uzavřené investiční životní pojištění, zaplatí na pojistném od 5 001 Kč do 12 000 Kč. Vyšší částku, od 12 001 Kč do 30 000 Kč, zaplatí 30 % dotazovaných. Částku nad 30 000 Kč neuvedl žádný z dotazovaných. Ženy nejčastěji vynaloží za pojištění mezi 5 000 až 12 000 Kč ročně, zatímco muži kromě této částky vydají za pojištění i částku 12 000 až 30 000 Kč za rok.

Obr. 3.10: Výše výdajů na IŽP

Tab. 3.10: Výše výdajů na IŽP

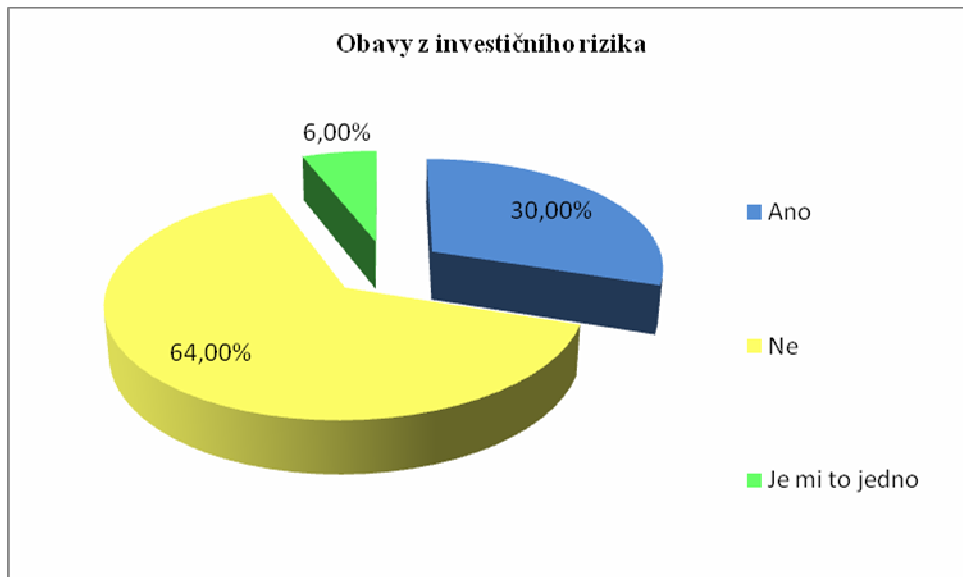
	Muži		Ženy	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Absolutní četnost
0 – 5 000 Kč	3	18 %	5	31 %
5 001 – 12 000 Kč	7	41 %	8	50 %
12 001 – 30 000 Kč	7	41 %	3	19 %
30 001 – 40 000 Kč	0	0 %	0	0 %
40 001 Kč a více	0	0 %	0	0 %
Celkem	17	100 %	16	100 %

3.1.2.11 Obavy z investičního rizika

Z respondentů, kteří mají uzavřené investiční životní pojištění, 64 % nemá z investičního rizika obavy, 30 % má averzi k riziku a 6 % dotazovaných odpovědělo, že

je jim to jedno. Ženy nerady riskují, 50,00 % žen se bojí investičního rizika, zatímco muži se v 82 % nebojí investičního rizika.

Obr. 3.11: Obavy respondentů z investičního rizika

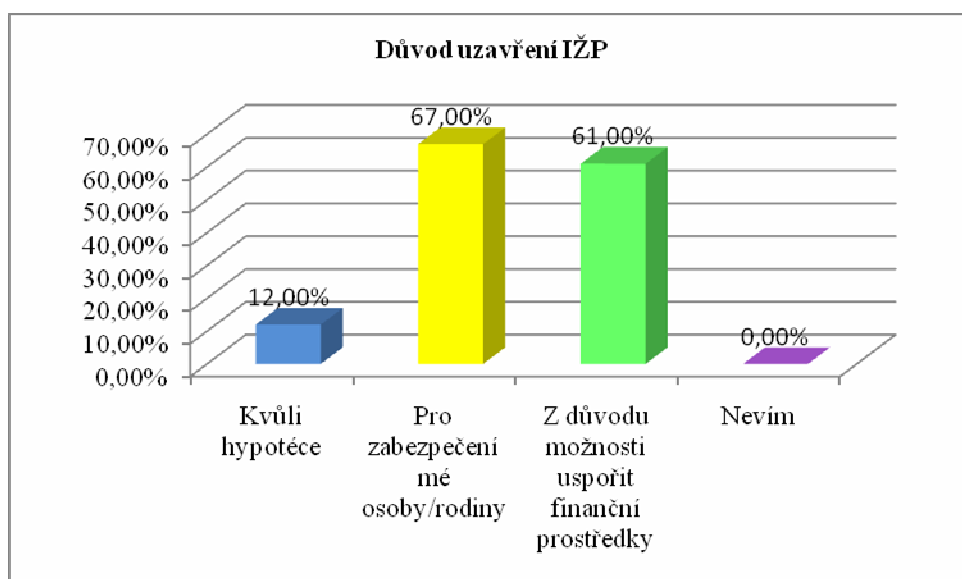
Tab. 3.11: Obavy respondentů z investičního rizika

	Muži		Ženy	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Absolutní četnost
Ano	2	12 %	8	50 %
Ne	14	82 %	7	44 %
Je mi to jedno	1	6 %	1	6 %
Celkem	17	100 %	16	100 %

3.1.2.12 Důvody pro uzavření investičního životního pojištění

Nejčastějším důvodem pro uzavření IŽP bylo zabezpečení rodiny. Takto odpovědělo 67 % respondentů, majících uzavřené IŽP. V případě této otázky jsou preference žen pro uzavření investičního životního pojištění opačné, než v otázce důvodů k uzavření ŽP (viz 3.1.2.6). Zatímco IŽP uzavřelo 75 % žen kvůli hypotéce, důvodem pro uzavření ŽP bylo spoření. Muži naopak preferují možnost uspoření finančních prostředků (60 %).

Obr. 3.12: Důvod uzavření IŽP

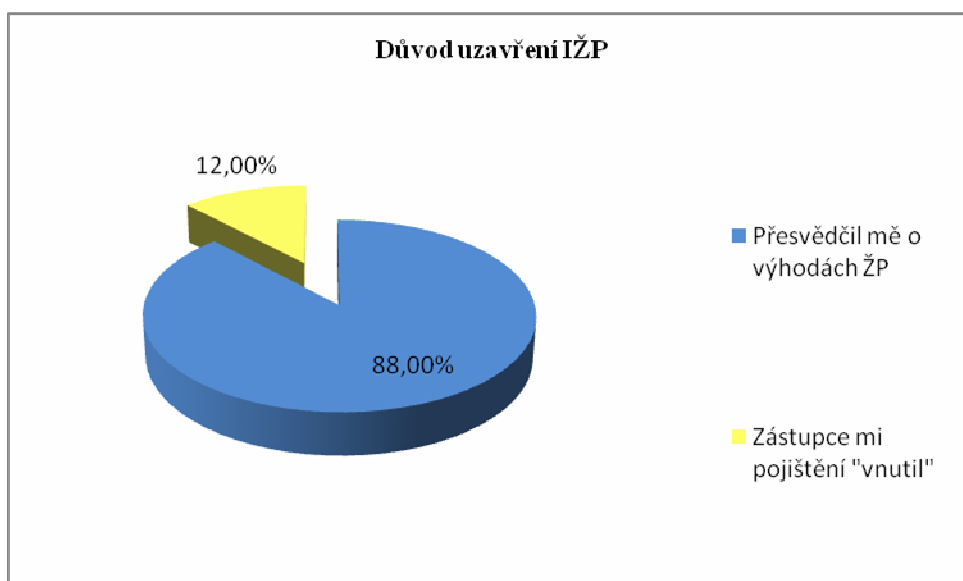
Tab. 3.12: Důvod uzavření IŽP

	Muži		Ženy		Celkem	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost
Kvůli hypotéce	1	25 %	3	75 %	4	100 %
Pro zabezpečení mé osoby/rodiny	12	55 %	10	45 %	22	100 %
Z důvodu možnosti uspořít finanční prostředky	12	60 %	8	40 %	20	100 %
Nevím	0	0 %	0	0 %	0	0 %

3.1.2.13 Důvody uzavření investičního životního pojištění

Ve většině případů došlo k uzavření IŽP na základě návštěvy nějakého pojišťovacího zprostředkovatele a téměř vždy došlo k uzavření díky tomu, že pojistníci byli o výhodách tohoto typu pojištění přesvědčeni Pouze malé procento respondentů (12 %) uvedlo, že jim pojištění bylo „vnuceno“.

Obr. 3.13: Důvod uzavření IŽP

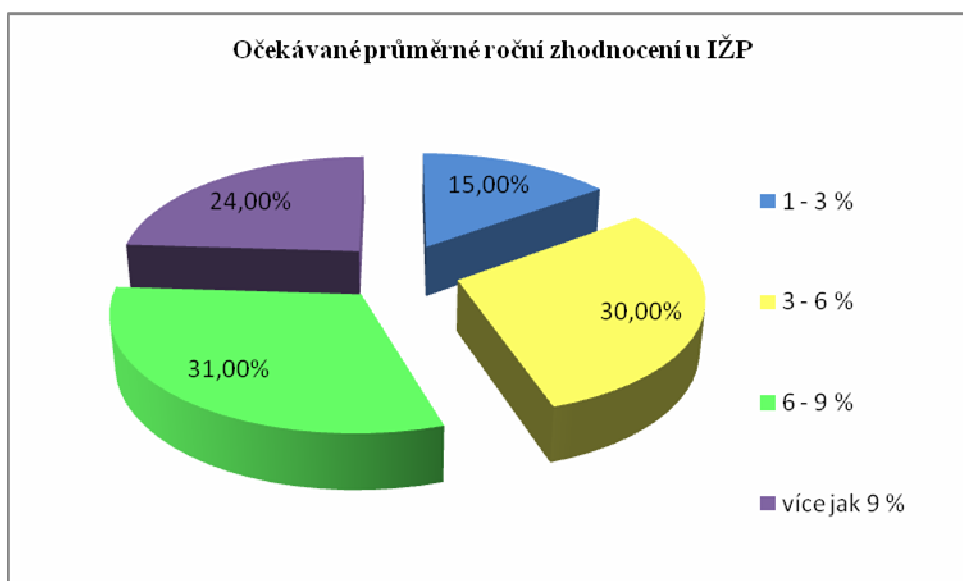
Tab. 3.13: Důvod uzavření IŽP

	Muži		Ženy	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Absolutní četnost
Přesvědčil mě o výhodách IŽP	16	94 %	13	81 %
Zástupce mi pojištění „vnutil“	1	6 %	3	19 %
Celkem	17	100 %	16	100 %

3.1.2.14 Očekávané průměrné roční zhodnocení u IŽP

Z respondentů, kteří mají uzavřené IŽP, se 31 % domnívá, že průměrné roční zhodnocení dosahuje 6 - 9 % a 30 % respondentů je přesvědčeno o zhodnocení ve výši 3 - 6 %. Ženy jsou optimističtější než muži, protože 37 % z nich se domnívá, že roční zhodnocení u IŽP, je více jak 9 %, kdežto 41 % mužů se drží představy nižšího zhodnocení ve výši 6-9 %.

Obr. 3.14: Očekávané průměrné roční zhodnocení u IŽP

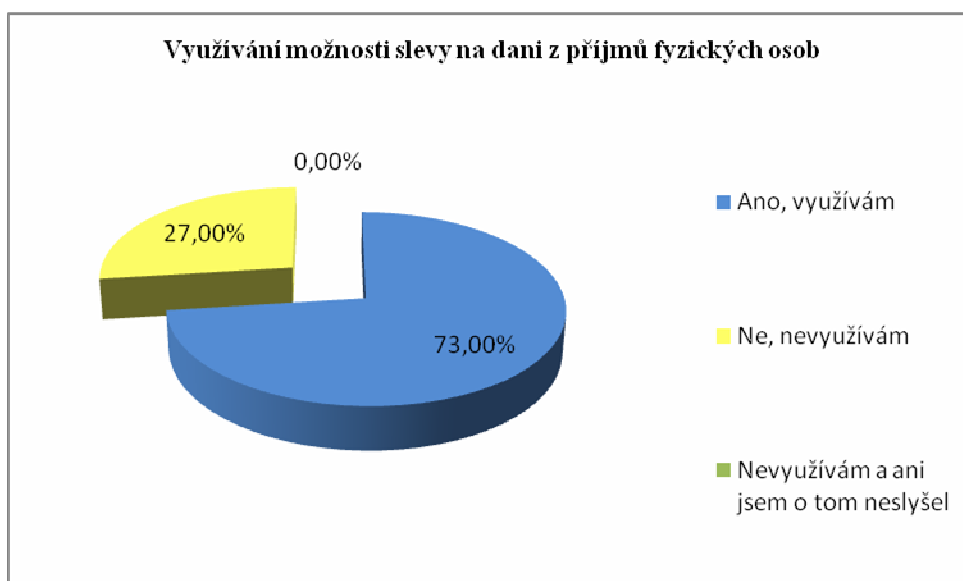
Tab. 3.14: Očekávané průměrné roční zhodnocení u IŽP

	Muži		Ženy	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Absolutní četnost
1 - 3 %	2	12 %	3	19 %
3 - 6 %	6	35 %	4	25 %
6 - 9 %	7	41 %	3	19 %
Více jak 9 %	2	12 %	6	37 %
Celkem	17	100 %	16	100 %

3.1.2.15 Využívání možnosti slevy na dani z příjmů fyzických osob

Většina dotazovaných využívá možnost slevy na dani z příjmů fyzických osob, které může činit až 12 000 Kč ročně. Více tuto možnost využívají muži (82 %) než ženy (62 %). Nikdo z dotazovaných neuvedl, že o této možnosti neslyšel.

Obr. 3.15: Využívání slevy na dani z příjmů fyzických osob prostřednictvím ŽP

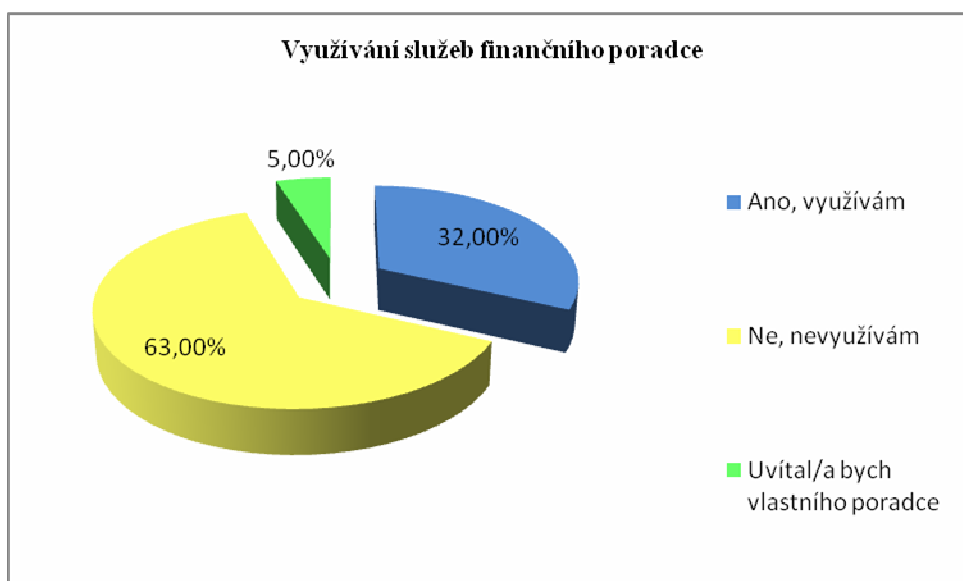
Tab. 3.15: Využívání slevy na dani z příjmů fyzických osob prostřednictvím ŽP

	Muži		Ženy	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Absolutní četnost
Ano, využívám	14	82 %	10	63 %
Ne, nevyžívám	3	18 %	6	37 %
Nevyužívám a ani jsem o tom neslyšel	0	0 %	0	0 %
Celkem	17	100 %	16	100 %

3.1.2.16 Využívání služeb finančního poradce

Zatímco v USA je téměř samozřejmostí, že každá rodina má svého vlastního finančního poradce, z dotazování v České republice, konkrétně v Moravskoslezském kraji, vyplývá, že 63 % respondentů nevyužívá služeb finančního poradce.

Obr. 3.16: Využívání služeb finančního poradce

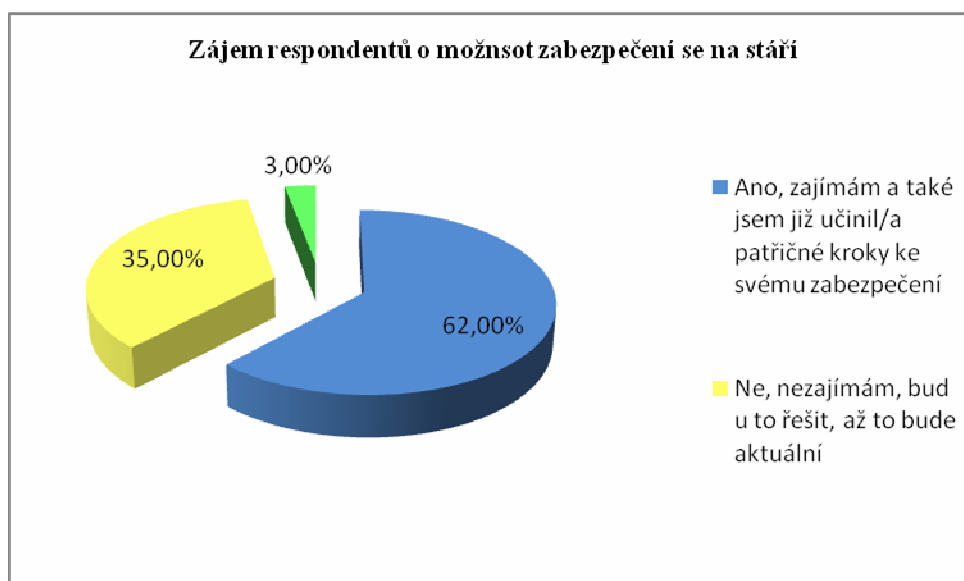
Tab. 3.16: Využívání služeb finančního poradce

	Muži		Ženy	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Absolutní četnost
Ano, využívám	14	28 %	18	36 %
Ne, nevyžívám	32	64 %	31	62 %
Uvítal/a bych vlastního poradce	4	8 %	1	2 %
Celkem	50	100 %	50	100 %

3.1.2.17 Zájem respondentů o možnost zabezpečení se na stáří

Většina respondentů již o připravované důchodové reformě slyšela a 62 % z nich se proto také zajímá o možnosti, jak si zajistit prostředky na stáří. Větší zodpovědnost v tomto případě přejímají ženy, kdy 70 % z nich již učinily patřičné kroky ke svému zabezpečení, zatímco u mužů tak učinilo pouze 54 %. 3 % dotazovaných spoléhají v otázce zabezpečení ve stáří na stát.

Obr. 3.17: Zájem respondentů o možnost zabezpečení se na stáří

Tab. 3.17: Zájem respondentů o možnost zabezpečení se na stáří

	Muži		Ženy	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Absolutní četnost
Ano, zajímám a také jsem již učinil/a patřičné kroky ke svému zabezpečení	27	54 %	35	70 %
Ne, nezajímám, budu to řešit, až to bude aktuální	22	44 %	13	26 %
Ne, nezajímám, spoléhám na to, že se o mne postará stát, jako tomu bylo doposud	1	2 %	2	4 %
Celkem	50	100 %	50	100 %

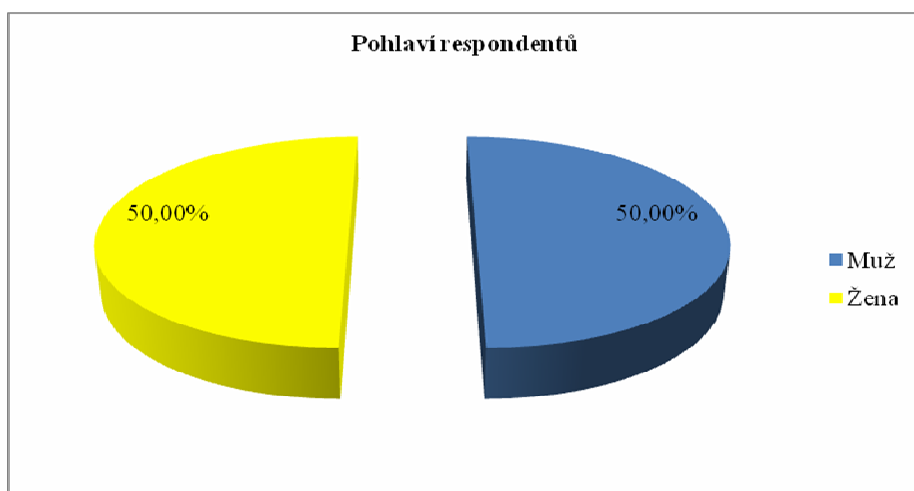
3.1.2.18 Pohlaví respondentů

Šetření se zúčastnilo celkem 100 respondentů, z toho 50 mužů a 50 žen.

Tab. 3.18: Pohlaví respondentů

Muži		Ženy		Celkem	
Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
50	100 %	50	100 %	100	100 %

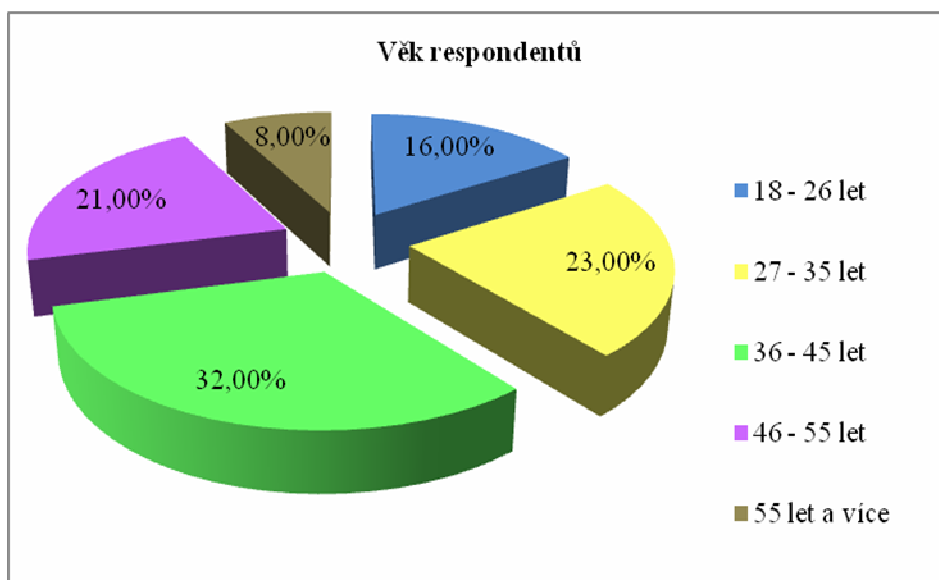
Obr. 3.18: Pohlaví respondentů

3.1.2.19 Věk respondentů

Spodní věková hranice dotazovaných byla stanovena na 18 let. Horní věková hranice nebyla v podstatě omezena. Jedinou podmínkou bylo, aby se jednalo o ekonomicky aktivní respondenty. Mezi nejčastěji dotazované respondenty patřili lidé ve věku 36 – 45 let. U žen bylo 42 % respondentů ve věku 36 – 45 let, u mužů bylo 28 % respondentů ve věku 27 – 35 let.

Obr. 3.19: Věk respondentů

Tab. 3.19: Věk respondentů

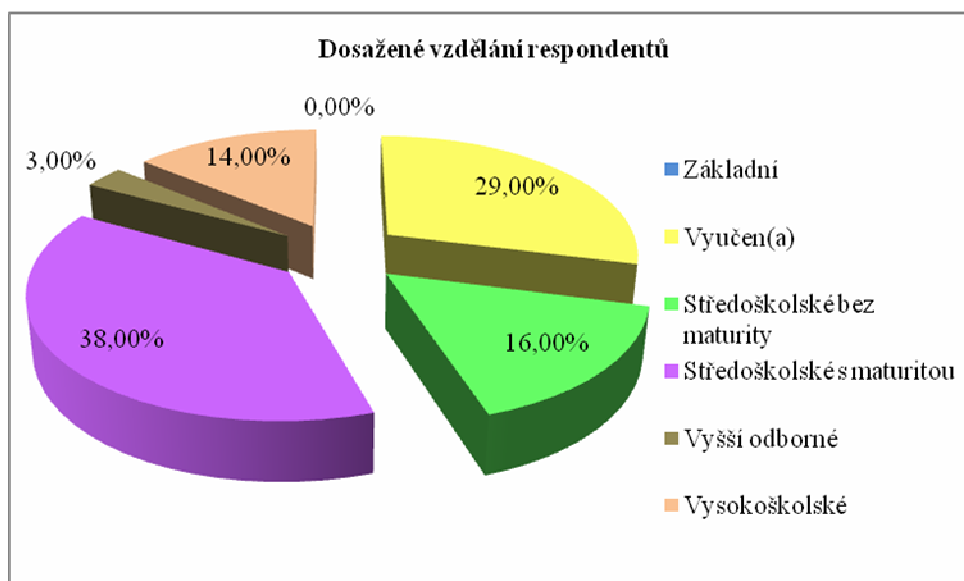
	Muži		Ženy	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Absolutní četnost
18 – 26 let	11	22 %	5	10 %
27 – 35 let	14	28 %	9	18 %
36 – 45 let	11	22 %	21	42 %
46 – 55 let	9	18 %	12	24 %
55 let a více	5	10 %	3	6 %
Celkem	50	100 %	50	100 %

3.1.2.20 Dosažené vzdělání respondentů

Vzdělání bylo rozděleno do následujících kategorií. Základní vzdělání, vyučení, středoškolské bez maturity, středoškolské s maturitou, vyšší odborné a vysokoškolské vzdělání. Nejpočetnější skupinu tvořili respondenti se středoškolským vzděláním s maturitou (38 %). Druhé nejčastější dosažené vzdělání respondentů je vyučení (29 %).

Z celkového počtu respondentů, kteří mají uzavřené IŽP má 36 % z nich středoškolské vzdělání s maturitou. Na druhém místě jsou respondenti s vysokoškolským vzděláním (27 %).

Obr. 3.20: Dosažené vzdělání respondentů

Tab. 3.20: Dosažené vzdělání respondentů

	Muži		Ženy	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Absolutní četnost
Základní	0	0 %	0	0 %
Vyučen (a)	15	30 %	14	28 %
Středoškolské bez maturity	9	18 %	7	14 %
Středoškolské s maturitou	16	32 %	22	44 %
Vyšší odborné	2	4 %	1	2 %
Vysokoškolské	8	16 %	6	12 %
Celkem	50	100 %	50	100 %

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývají následující skutečnosti. Respondenti uváděli za nejznámější druh ŽP důchodové pojištění a jako nejznámější poskytovatel životního pojištění byla jednoznačně uvedena Česká pojišťovna. V případě uzavření ŽP dává většina respondentů přednost známé pojišťovně, které věří a hlavním důvodem uzavření ŽP je bezpečí a jistota pro rodinu pojistníka. Investiční životní pojištění patří k nejvíce uzavíraným druhům ŽP, kdy většina respondentů má IŽP uzavřené u pojišťovny ING. Co se týče výše výdajů na pojistné, týkající se IŽP, velká část respondentů platí pojistné ve výši 5 001 Kč až 12 000 Kč ročně, kdy tato částka je pro rodinný rozpočet respondentů přijatelná. Roční pojistné ve výši 30 000 Kč a více již neuvedl žádný respondent. Respondenti využívají slevu na dani z příjmů fyzických osob, kdy výše této slevy závisí na ročním zaplaceném pojistném. Za zajímavé lze považovat, že při současné rozsáhlé nabídce produktů ŽP na pojistném trhu České republiky, většina respondentů nevyužívá služeb finančního poradce a ani o tom neuvažují. Kuriozitou je, že někteří respondenti, v otázce zabezpečení se na stáří, jednoznačně odpověděli, že spoléhají na to, že se o ně postará stát. Nejpočetnější skupinu respondentů tvořili respondenti ve věku 36 – 45 let a z velké části bylo dosaženým vzděláním uváděno středoškolské vzdělání s maturitou.

3.2 Porovnání produktů umožňujících zabezpečení se na stáří

Pro srovnání byly vybrány čtyři konkrétní produkty, které byly blíže specifikovány v kapitolách 2.1 až 2.4. Jedná se o produkty IŽP Investor Plus od pojišťovny ING, IŽP Clever Invest nabízené Generali pojišťovnou, IŽP Spořicí životní plán od pojišťovny Aviva a IŽP Finance Life, které nabízí pojišťovna Uniqa.

První dva výše jmenované produkty byly vybrány na základě výsledků dotazníkového šetření, kde respondenti uváděli pojišťovnu ING a Generali pojišťovnu jako využívané pojišťovny v případě uzavření investičního životního pojištění. Následující dva produkty byly zvoleny na základě nabízeného zajímavého zhodnocení vložených finančních prostředků, či nabízených druhů připojištění, přestože pojišťovny Aviva a Uniqa v rámci dotazování na uzavřené IŽP neuvedl žádný respondent.

3.2.1 Porovnání základních parametrů investičních životních pojištění nabízených v ČR

Tab. 3.21 zachycuje základní parametry čtyř investičních životních pojištění nabízených na českém pojistném trhu. Na základě těchto parametrů a již dříve stanovených podmínek, bude vybrán optimální produkt pro třicetiletého muže.

Základní podmínkou pro výběr optimálního produktu bylo zabezpečení třicetiletého muže ve stáří (při dožití věku), což splňují všechny níže uvedené produkty. Současně však musí být splněno, aby v případě smrti pojištěného byly uhrazeny alespoň náklady pohřbu. V roce 2008 je cena pohřbu bez obřadu ve výši 8 300 Kč a cena pohřbu s obřadem ve výši 11 500 Kč.²¹

²¹ <http://www.bonvoyage.wz.cz/pages/katalog.htm>

Tab. 3.21: Parametry investičních životních pojištění v ČR

<i>Produkt</i>	Clever Invest	Finance Life	Investor Plus	Spořicí životní plán
<i>Pojišťovna</i>	Generali pojišťovna	Uniqua	ING Nationale-Nederlanden	Aviva
<i>Vstupní věk</i>	min. 15 let, max. 70 let	min. 0 let, max. 70 let	min. 15 let, max. 62 let	min. 0 let, max. 65 let
<i>Minimální výše pojistného</i>	300 Kč/měsíčně 3 600 Kč/ročně	500 Kč/měsíčně, 6 000 Kč/ročně	400 Kč/měsíčně 4 800 Kč/ročně	10 000 Kč/ročně
<i>Minimální výše mimořádného pojistného</i>	1 000 Kč	Nezjištěno	1 000 Kč	40 000 Kč
<i>Poplatky za převody mezi fondy</i>	2 x ročně zdarma, každý další 0,25 % z přemístované částky (min. 50 Kč, max. 500 Kč)	Nezjištěno	1 x ročně zdarma, každý další za 50 Kč	1 x ročně zdarma, každý další za 50 Kč
<i>Poplatky spojené s řízením finančních fondů</i>	1,60 % ročně z objemu investice	0,1 % na úrovni pojišťovny plus poplatek na úrovni fonde	2 % ročně z objemu investice	1 – 1,65 % ročně z objemu (dle programu)
<i>Minimální pojistná doba</i>	5 let	5 let	5 let	5 let
<i>Minimální pojistná částka</i>	2 000 Kč	200 000 Kč	30 000 Kč	Bez pojistné částky
<i>Vstupní poplatek</i>	7 %	2,9 %, 3,1 % a 0,4 % měsíčně z celkového pojistného v 1., 2. a 3. Roce	5 %	V 1. pojistném roce 25 %, ve 2. pojistném roce 5 % z pojistného
<i>Měsíční administrativní poplatek</i>	30 Kč	50 Kč	40 Kč	40 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

IŽP Spořicí životní plán od pojišťovny Aviva nemá pojistnou částku pro případ smrti stanovenou, tudíž daným podmínkám nevyhovuje. Navíc lze za „nevýhodu“ považovat minimální výši mimořádného pojistného, která je stanovena na 40 000 Kč, na rozdíl od ostatních srovnávaných produktů, kde je minimální výše mimořádného pojistného již 1000 Kč.

IŽP Clever Invest, které je nabízeno Generali pojišťovnou taktéž nesplňuje podmínku krytí nákladů pohřbu v případě smrti pojištěného. Pojistná částka pro případ smrti je v tomto případě stanovena pouze ve výši 2 000 Kč.

Produkt IŽP Finance Life splňuje podmínky pro výběr optimálního produktu. Pojistná částka pro případ smrti je stanovena ve výši 200 000 Kč, což pokryje náklady pohřbu a také částečně zabezpečí rodinu. Zabezpečení pojištěného ve stáří, v případě dožití se věku, je rovněž zajištěno. Předpokládaný vývoj kapitálu daného produktu je uveden v Příloze č. 6.

Produkt IŽP Investor Plus taktéž splňuje podmínky pro výběr optimálního produktu. Pojistná částka pro případ smrti je vymezena ve výši 30 000 Kč, což už umožňuje pokrýt náklady pohřbu. Také je zajištěno zabezpečení pojištěného ve stáří, v případě dožití se věku. Předpokládaný vývoj kapitálu je uveden v Příloze č. 7.

3.3 Optimální produkt pro zabezpečení se na stáří

Z produktů IŽP Investor Plus od pojišťovny ING a IŽP Finance Life od pojišťovny Uniqa, které byly výše zvoleny jako produkty splňující dané podmínky, je na základě předpokládaného zhodnocení vložených prostředků optimálním produktem IŽP Investor Plus. Z dostupných dat bylo zjištěno, že při 30-ti letém trvání smlouvy a měsíční pojistné částce 1000 Kč, bude mít pojistník na svém individuálním účtu částku **1 279 000 Kč**. Této částky je dosaženo za předpokladu průměrného ročního zhodnocení ve výši 9 %, tzn., že pojistník se rozhodne investovat do akciových fondů, nebo si zvolí tzv. progresivní strategii. Výhodou tohoto produktu je, že pojistník má možnost prostředky vložené na svém individuálním účtu využít již po dvou letech trvání pojistné smlouvy. Může tedy uskutečňovat výběry. Navíc, pokud by pojistník v průběhu svého života potřeboval větší částku, lze si při tomto účtu zřídit půjčku s výhodnými splátkami. Pojistník má také možnost připojistit se pro případ smrti, vážných onemocnění, či dalších důvodů, které daný produkt nabízí.

Druhým vhodným produktem je investiční životní pojištění Finance Life od pojišťovny Uniqa. U tohoto produktu je po 30-ti letech trvání smlouvy, tedy v 60-ti letech věku pojistníka, dosaženo částky **894 834 Kč**, v případě úmrtí je vyplacena částka 912 294 Kč. Počítáno je s výnosem ve výši 7 %. Pojistník má taktéž možnost různých připojištění, či výběrů ze svého individuálního účtu, jako u produktu Investor Plus.

Závěr

Životní pojištění nabízené na pojistném trhu České republiky je od svého vzniku až po současnost neustále rozvíjeno. Produkty jsou zdokonalovány a přizpůsobovány konkrétním požadavkům zájemců o životní pojištění. V posledních letech, kdy je v České republice stále více diskutována problematika týkající se státního důchodového systému, si lidé dané pojištění uzavírají pro zachování svého životního standardu i v důchodovém věku.

Cílem diplomové práce bylo vymezení problematiky životního pojištění, bližší specifikace investičního životního pojištění a výběr optimálního produktu pro zabezpečení osoby ve stáří.

V první kapitole diplomové práce byla vymezena podstata životního pojištění a zmíněna souvislost tohoto pojištění s důchodovým systémem v České republice. Byly vysvětleny základní pojmy životního pojištění a možnosti vzniku a zániku životního pojištění. Dále byly specifikovány jednotlivé druhy životního pojištění, zejména pak investiční životní pojištění.

Ve druhé kapitole byly analyzovány konkrétní produkty investičního životního pojištění nabízené na pojistném trhu České republiky. Produkty Clever Invest od Generali pojišťovny, Investor Plus nabízený pojišťovnou ING a IŽP Perspektiva 3BN od pojišťovny Kooperativa, byly vybrány na základě výsledků dotazníkového šetření, kdy byly vyhodnoceny za nejčastěji uzavírané produkty. Dále byly vybrány produkty, které nabízejí zajímavé možnosti zhodnocení vložených prostředků či mají určité specifikum, jímž se liší od ostatních produktů. Těmito produkty je IŽP Finance Life od pojišťovny Uniqa, Spořicí životní plán nabízený pojišťovnou Aviva a Wüstenrot Invest od pojišťovny Wüstenrot.

Ve třetí kapitole byly uvedeny výsledky dotazníkového šetření, srovnání vybraných produktů investičního životního pojištění a následně byl vybrán optimální produkt pro konkrétní subjekt. Dotazníkového šetření se zúčastnilo sto obyvatel Moravskoslezského kraje, z toho padesát mužů a padesát žen. Nejpočetnější skupinu respondentů tvořili respondenti ve věku 36 – 45 let. Dotazník obsahoval celkem dvacet otázek, přičemž u osmi otázek bylo možné vybrat více než jednu odpověď. Respondenti uváděli za nejznámější druh ŽP důchodové pojištění a nejznámějším poskytovatelem životního pojištění byla jednoznačně uvedena Česká pojišťovna. Jako hlavní důvod,

který respondenty vedl k uzavření životního pojištění, byla uváděna jistota a bezpečí pro rodinu pojistníka. Ze všech druhů životního pojištění existujících na pojistném trhu České republiky, bylo právě investiční životní pojištění vyhodnoceno za nejčastěji uzavírané ŽP. Nejvíce respondentů má IŽP uzavřené u pojišťovny ING. U otázky ročních výdajů na pojištění, týkající se IŽP, většina respondentů uvedla, že platí pojištění ve výši 5 001 Kč až 12 000 Kč ročně. Za zajímavé lze považovat, že většina respondentů, při současné rozsáhlé nabídce produktů ŽP na pojistném trhu České republiky, nevyužívá služeb finančního poradce.

O tom, že by problematice týkající se investičního životního pojištění, měla být věnována větší pozornost, svědčí i výsledky plynoucí z dotazníkového šetření. Pouze 40 % respondentů, v případě otevřené odpovědi na otázku „Jaké druhy životního pojištění znáte?“, uvedlo IŽP jako jim známý produkt. Velká část veřejnosti nemá o tomto typu produktu ponětí a netuší, jaké možnosti daný produkt nabízí, jaká jsou jeho specifika.

Většina produktů IŽP nabízených na českém pojistném trhu je sestavena tak, aby byly dostupné pro co nejvíce lidí. Je tedy důležitá minimální výše pojištění, kterou mají jednotlivé produkty stanoveny.

Optimální produkt pro zabezpečení se ve stáří byl vybírán pro třicetiletého muže s pravidelným zdrojem příjmů, který má rodinu. Pro výběr daného optimálního produktu byla stanovena dvě základní kritéria. Prvním kritériem bylo, aby produkt maximálně zabezpečil třicetiletého muže ve stáří. Druhým kritériem bylo, aby v případě smrti pojistníka, byly uhrazeny alespoň náklady pohřbu. Následně byla provedena komparace konkrétních produktů nabízených na českém pojistném trhu, ve které byly srovnávány parametry, jako je např. vstupní věk, minimální výše pojištění, minimální výše pojištění částky, atd. Srovnávány byly produkty Clever Invest od Generali pojišťovny, Finance Life od pojišťovny Uniqa, Investor Plus od pojišťovny ING a Spořicí životní plán od pojišťovny Aviva.

Z analýzy vyplynulo, že z vybraných produktů, a na základě uvedených podmínek pro výběr daného produktu, byl optimálním produktem pro třicetiletého muže zvolen produkt Investor Plus od pojišťovny ING. Při 30-ti letém trvání pojištění a měsíčním pojištěním 1 000 Kč, bude mít pojistník na svém individuálním účtu, za předpokladu průměrného ročního zhodnocení ve výši 9 %, částku 1 279 000 Kč. Druhým vhodným produktem byl zvolen produkt Finance Life od pojišťovny Uniqa. V případě tohoto produktu by pojistník, za stejných podmínek, a za předpokladu

průměrného ročního zhodnocení ve výši 7 %, dosáhl částky 894 834 Kč. Produkty Clever Invest a Spořicí životní plán nesplňovaly podmínku úhrady nákladů pohřbu v případě smrti pojistníka, neboť pojistná částka u produktu Clever Invest je stanovena ve výši 2 000 Kč a u produktu Spořicí životní plán není sjednávána.

Investiční životní pojištění lze považovat za efektivní produkt, jestliže je využito jak pro pojištění rizik (např. pojištění pro případ smrti, či pro případ dožití), tak pro zhodnocení vložených prostředků současně. Předností IŽP je možnost uplatňování daňových úlev, které, jak vyplývá z dotazníkového šetření, většina respondentů využívá. IŽP je vhodné uzavřít za předpokladu jeho dlouhodobého trvání, v případě předčasného ukončení, by pojistník mohl obdržet nižší hodnotu, než kterou do daného produktu vložil a navíc by za předčasný odkup platil zvýšenou sazbu daně. Fixní poplatky za založení smlouvy bývají příliš vysoké, proto není vhodné tyto produkty využívat ke krytí krátkodobých rizik nebo pro krátkodobé spoření. Je to dáno tím, že vstupní poplatky jsou ve většině případů hrazeny v prvních letech, nikoli po celou dobu trvání pojištění.

Produkty životního pojištění nejsou jedinou možností, jak se člověk může zabezpečit na stáří. Prostředky lze spořit také pomocí penzijního připojištění, nebo dokonce prostřednictvím stavebního spoření. Spousta lidí si s těmito produkty spoří na důchod a proto jsou v Příloze č. 11 a Příloze č. 12 uvedeny výpočty související s těmito produkty, vždy pro muže ve věku 30 let, s předpokladem délky spoření 30 let a měsíčním vklade ve výši 1 000 Kč. V rámci penzijního připojištění jsou sice státem poskytovány státní příspěvky, ale průměrné roční zhodnocení je nižší, než u IŽP. Dané zhodnocení je ve většině případů okolo 2 – 4 %. Při předpokládaném průměrném zhodnocení ve výši 3,5 % může mít klient na svém individuálním účtu částku 725 828 Kč. V případě stavebního spoření byla stanovena roční úroková sazba na úrovni 2 %, tudíž po třicetiletém trvání stavebního spoření, může mít klient naspořenu částku 564 953 Kč. Penzijní připojištění a stavební spoření nabízí poměrně zajímavé možnosti zhodnocení vložených prostředků, ale není zde dosaženo takové částky, jako v případě IŽP. A navíc, na rozdíl od životního pojištění, tyto produkty nenabízí různé druhy připojištění.

Seznam použité literatury

- [1] AVIVA. *IŽP Spořicí životní plán* [online]. URL: <<http://www.aviva-pojistovna.cz/cz/zivotni-pojisteni/produkty/szp>> [cit. 2008-03-20].
- [2] AVIVA. *Sazebník poplatků IŽP* [online]. URL: <<http://www.aviva-pojistovna.cz/cz/ke-stazeni/sazebnik>> [cit. 2008-03-20].
- [3] BÖHM, A. *Ekonomika a řízení pojišťoven v podmínkách po vstupu České republiky do Evropské unie*. 1. vyd. Praha: Aspi Publishing, 2004. 260 s. ISBN 80-7357-020-3.
- [4] BRADNOVÁ, L. *Právní předpisy v ekonomice II*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TUO, 2007. 274 s. ISBN 978-80-248-1328-8.
- [5] CIPRA, T. *Pojistná matematika*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 1999. 398 s. ISBN 80-86119-17-3.
- [6] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Pojistný obzor*. 2002, roč. 79, č. 6, 18 s. ISSN 0032-2393.
- [7] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Pojistný obzor*. 2003, roč. 80, č. 4, 18 s. ISSN 0032-2393.
- [8] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Pojistný obzor*. 2003, roč. 80, č. 5, 18 s. ISSN 0032-2393.
- [9] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Pojistný obzor*. 2004, roč. 81, č. 5, 18 s. ISSN 0032-2393.
- [10] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Pojistný obzor*. 2007, roč. 84, č. 3, 18 s. ISSN 0032-2393.
- [11] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zpráva za rok 2006* [online]. URL: <http://www.cap.cz/FileFromWSS.ashx?file=http://capsrv01/DOKUMENTY_02%2fSTAT_2006_Q_4.pdf> [cit. 2008-03-22].
- [12] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zpráva za rok 2007* [online]. URL: <http://www.cap.cz/FileFromWSS.ashx?file=http://capsrv01/DOKUMENTY_02%2fSTAT_2007_Q_4.pdf> [cit. 2008-03-22].
- [13] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Úmrtnostní tabulky* [online]. URL: <[http://www.czso.cz/csu/katalog.nsf/hledat?SearchView&count=20&searchorder=1&searchfuzzy=1&query=\(\(%FAmrtnostn%ED%20tabulky\)\)&database=all&kraje=all&skupiny=all&start=1](http://www.czso.cz/csu/katalog.nsf/hledat?SearchView&count=20&searchorder=1&searchfuzzy=1&query=((%FAmrtnostn%ED%20tabulky))&database=all&kraje=all&skupiny=all&start=1)> [cit. 2008-03-31].

- [14] DAŇHEL, J. a kol. *Pojistná teorie*. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006. 333 s. ISBN 80-86946-00-2.
- [15] DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2005. 178 s. ISBN 80-86119-92-0.
- [16] FERJENČÍK, J. *Úvod do metodologie psychologického výzkumu*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 256 s. ISBN 80-7178-367-6.
- [17] FIN Q.CZ. *IŽP Perspektiva 3BN* [online]. URL: http://www.finq.cz/market/izp/des10_17.pdf [cit. 2008-04-01].
- [18] FIN Q.CZ. *Parametry investičních životních pojištění* [online]. URL: <http://www.finq.cz/comments/2007/comm08.pdf> [cit. 2008-03-20].
- [19] GENERALI. *Akciový fond IŽP* [online]. URL: [http://www.generaliz.cz/Portal/Redakce/fondy.nsf/VYH/FFFB900940124461C12573F40062CDEC/\\$File/AF%202008_01.pdf](http://www.generaliz.cz/Portal/Redakce/fondy.nsf/VYH/FFFB900940124461C12573F40062CDEC/$File/AF%202008_01.pdf) [cit. 2008-04-01].
- [20] GENERALI. *Dluhopisový fond IŽP* [online]. URL: [http://www.generaliz.cz/Portal/Redakce/fondy.nsf/VYH/92B4C0C702BFE8E9C12573F40062CDEA/\\$File/DF%202008_01.pdf](http://www.generaliz.cz/Portal/Redakce/fondy.nsf/VYH/92B4C0C702BFE8E9C12573F40062CDEA/$File/DF%202008_01.pdf) [cit. 2008-04-01].
- [21] GENERALI. *Fond peněžního trhu* [online]. URL: [http://www.generaliz.cz/Portal/Redakce/fondy.nsf/VYH/8A656BCC085A1112C12573F40062CDE9/\\$File/PF%202008_01.pdf](http://www.generaliz.cz/Portal/Redakce/fondy.nsf/VYH/8A656BCC085A1112C12573F40062CDE9/$File/PF%202008_01.pdf) [cit. 2008-04-01].
- [22] GENERALI. *Investiční životní pojištění* [online]. URL: <http://www.generaliz.cz/Portal/Redakce/glisys.nsf/fbc9f31697b61ac8c12573250031a326/b8a4b923dd5047fac125732a005286a6?OpenDocument> [cit. 2008-02-20].
- [23] GENERALI. *Smíšený fond IŽP* [online]. URL: [http://www.generaliz.cz/Portal/Redakce/fondy.nsf/VYH/0D32417F59D1A21CC12573F40062CDEB/\\$File/SF%202008_01.pdf](http://www.generaliz.cz/Portal/Redakce/fondy.nsf/VYH/0D32417F59D1A21CC12573F40062CDEB/$File/SF%202008_01.pdf) [cit. 2008-04-01].
- [24] HYZL, J., KULHAVÝ, M., RUSNOK, J. *Penzijní reforma pro Českou republiku (Inovativní přístup)*. Mladá Boleslav: Škoda Auto Vysoká škola, 2005. 20 s. ISSN 1801-4313.
- [25] ING. *Investiční životní pojištění* [online]. URL: http://www.ing.cz/cz/products_and_services/life_pension_insurance/invest_life_insurance.html [cit. 2008-01-11].
- [26] ING. *Výkonnost fondů IŽP Investor Plus* [online]. URL: http://www2.ing.cz/prod/fondy_vykon_cz.asp [cit. 2008-04-01].

- [27] ING. *Výkonnost investičních strategií IŽP Investor Plus* [online]. URL: <http://www2.ing.cz/prod/strat_vykon_cz.asp> [cit. 2008-04-01].
- [28] ING. *Výroční zpráva za rok 2006* [online]. URL: <http://www.ing.cz/cz/files/produkty_a_sluzby/penze/Final-ING-pojistovna-2006.pdf> [cit. 2008-03-20].
- [29] KOLEKTIV AUTORŮ. *Životní pojištění*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002. 104 s. ISBN 80-247-0146-4.
- [30] KOOPERATIVA. *Investiční životní pojištění*. [online]. URL: <http://www.koop.cz/cs/pojisteni/zivotni-pojisteni/investicni_perspektiva_3bn/index.shtml> [cit. 2008-03-20].
- [31] KOOPERATIVA. *Prodejní ceny a výnosnost podílových jednotek fondů IŽP Perspektiva 3BN* [online]. URL: <<http://www.koop.cz/srv/www/cs/izp/perspektiva3bn.do>> [cit. 2008-04-01].
- [32] MĚŠEC. *Stavební spoření* [online]. URL: <<http://www.mesec.cz/texty/tipy-a-triky-sporeni/>> [cit. 2008-03-16].
- [33] MOJE POPLATKY. *Mýty o životním pojištění* [online]. URL: <<http://www.mojepoplatky.cz/myty-o-zivotnim-pojisteni-122.html>> [cit. 2008-03-31].
- [34] PENIZE. *Co je a jak funguje IŽP* [online]. URL: <<http://www.penize.cz/17695-co-je-a-jak-funguje-investicni-zivotni-pojisteni>> [cit. 2008-04-01].
- [35] POHŘEBNÍ SLUŽBA BON VOYAGE, S.R.O. *Ceny pohřbů* [online]. URL: <<http://www.bonvoyage.wz.cz/pages/katalog.htm>> [cit. 2008-04-01].
- [36] UNIQA. *Investiční životní pojištění* [online]. URL: <http://www.uniqua.cz/uniqua_cz/cms/privat/life/investment/index.jsp> [cit. 2008-01-11].
- [37] UNIQA. *Investiční programy* [online]. URL: <http://www.uniqua.cz/uniqua_cz/cms/img/ALL%20FONDY%2028_tcm31-315451.pdf> [cit. 2008-02-29].
- [38] UNIQA. *Investiční program Extra* [online]. URL: <http://www.uniqua.cz/uniqua_cz/cms/img/EXTRA_tcm31-315640.pdf> [cit. 2008-01-31].
- [39] UNIQA. *Investiční program Plus* [online]. URL: <http://www.uniqua.cz/uniqua_cz/cms/img/PLUS_tcm31-315639.pdf> [cit. 2008-01-31].

- [40] UNIQA. *Investiční program Stabil* [online]. URL: <http://www.uniqua.cz/uniqua_cz/cms/img/STABIL_tcm31-315638.pdf> [cit. 2008-01-31].
- [41] WÜSTENROT. *Investiční životní pojištění* [online]. URL: <<http://www.wuestenrot.cz/wzp/?akce=nabidka/>> [cit. 2008-02-21].
- [42] WÜSTENROT. *Investiční životní pojištění* [online]. URL: <<http://www.hypoteky-finance.cz/investicni-zivotni-pojisteni.html>> [cit. 2008-02-21].
- [43] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
- [44] Zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě, ve znění pozdějších předpisů.
- [45] Zlatá koruna. *Životní pojištění* [online]. URL: <<http://www.penizevip.cz/zlatakoruna/nprod.php?is=11&ip=84>> [cit. 2008-03-16].

Seznam použitých zkratk

Apod.	a podobně
Atd.	a tak dále
EU	Evropská unie
IŽP	investiční životní pojištění
Kč	koruna česká
Např.	například
Resp.	respektive
Tj.	to je
TÚM	technická úroková míra
Tzn.	to znamená
Tzv.	takzvaně
ŽP	životní pojištění

